

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljama, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Gocvi pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

OBSIRNA RAZPRAVA O PROGRAMSKIH SPORAZUMIH MED STRANKAMI USTAVNEGA LOKA

Politični tajniki strank bodo jutri odločali o predložitvi parlamentu doseženih sporazumov

Sporazume naj bi parlamentu predložili v obliki resolucije - Galloni in Chiaromonte zadovoljni z dogovorom s »pridrži« o nekaterih točkah

RIM, 2. — V ponedeljek popoldne se bodo sestali tajniki političnih strank ustavnega loka skupno s predsedniki parlamentarnih skupin posameznih strank. Sestanek, ki bo haje na Montecitorioju, je namenjen proučitvi in sestavi postopka, na osnovi katerega naj bi prenesli v parlament dosežene programske sporazume med delegacijo kršćanske demokracije in delegacijami ostalih strank.

Za sedaj prevladuje med prizadejimi političnimi silami predlog, naj bi predložili parlamentu resolucijo, ki naj bi vsebovala vse točke sestavljenega programa. Poleg tega naj bi bilo glasovanje o resoluciji razčlenjeno na posamezne odstavke resolucije, tako da bi ena ali druga stranka lahko glasovala samo za določene dele resolucije. Do sedaj se še ne ve, ali bo to resolucijo podpisala samo kršćanska demokracija, ali pa jo bodo podpisali predstavniki vseh strank, ki so se udeležili pogajanj. In prav to vprašanje naj bi rešili na ponedeljkovem srečanju tajnikov strank.

Po uradnih izjavah, ki so jih dale politične stranke v preteklih dneh, potem ko so na sejah stran-

litične stranke, ko so med pogovori naletele na težave italijanskega položaja, »ki ne dopuščajo drugih alternativ, še manj pa pu-stolovščin«. V bistvu hoče Galloni dokazati, da je sporazum neke vrste »sredinski sporazum«, sporazum, ki izključuje možnost vlad-ne prenosne in vključuje KPI v politično večino.

V intervjuju, ki ga je Galloni dal rimskemu dnevniku »Paese Sera« pa dodaja, da so kljub vsemu lahko vsi zadovoljni z doseženimi sporazumi, predvsem pa KPI in KD. Po njegovem mnenju je za komuniste ta dogodek zelo važen, ker jim omogoča, da sodelujejo pri sestavi programskih točk skupno z ostalimi strankami, ki podpirajo vlado. Po drugi strani pa je lahko za-dovoljna tudi KD, ki ji je končno uspelo premostiti »politično o-samljenost«. Galloni meni, da je bila sedanja Andreottijeva vla-da izraz kršćanske demokracije brez zavrnitve, ki ni imela so-potnikov ne v vladi, ne v pa-rlamentu. Galloni tudi pravi, da se razprava v parlamentu o do-seženih programskih točkah ne sme spremeniti v glasovanje o zaupnici vladi. Zato je namestnik tajnika KD označil za dvomno stališče socialistične stranke, ki zahteva, da mora vlada osvojiti vsebino sporazumov pred glasova-njem v parlamentu, in dodaja, da bi lahko to pripeljalo do »ne-pričakovanih dogodkov«, ki bi »dejansko spremenili politični okvir«, ki ga kršćanska demokra-cija noče spremeniti.

To pomeni, ugotavlja Chiaromonte, da obstaja še vedno protislov-je med doseženim sporazumom in političnimi odnosi. Zaradi tega o-staja še vedno odprta vrzel med naraščajočo krizo in težnjo po enotnih nastopih. Toda ta proti-slovja »ne najdemo pri nas, mar-več pri kršćanski demokraciji«.

Danes so objavili tudi dokument, ki je bil odobren na seji vodstva liberalne stranke. Liberalci odo-bravajo tisti del programskega do-govora, ki se nanaša na vprašanje javnega reda, na preureditev sod-stva in na zadrževanje in večje nadzorstvo nad javnimi izdatki. O vseh ostalih točkah programa pa dajejo liberalci neugodno oceno in pravi, da je vsebina »preobsež-na in nespošena«, poleg tega pa ugotavljajo, da ne morejo sprejeti omenjenih točk dogovora, ker bi s tem pripomogli k »spremembi po-litičnega okvira, ki bi bil v na-sprotnju s sprejetimi obveznostmi«.

CANDIDA CURZI

URADNO SPOROČILO O POGOVORIH MED KP SZ IN KPI V MOSKVI

Izmenjava stališč o vprašanjih mednarodnega delavskega gibanja

Govor je bil tudi o naporih za doseg miru in sodelovanje v svetu

MOSKVA, 2. — Pogovori dele-gacije vodstva italijanske komu-nistične partije v Moskvi so se zaključili v duhu Pajetjevih iz-jav pred odhodom v Sovjetsko zve-zo, da komunistična partija ne na-merava dramatizirati polemike, ki je nastala okrog »evrokomunizma« po napadu sovjetske revije »No-voje vremja« na Santiaga Carrila in politiko španske KP. Pajet-ta je dejal, da gre samo za pole-miko, v kateri želi komunistična partija točno povedati svoje sta-lišče v zvezi s tem vprašanjem.

To izhaja tudi iz uradnega spo-ročila, ki so ga danes objavili v Moskvi po pogovorih med dele-gacijama KP SZ in KPI. Kaj so pravi-zaprav na teh pogovorih raz-pavljali, člani italijanske dele-gacije Pajetta, Macaluso in Bu-fallini, niso hoteli dati nobene izjave. Prav tako niso dali nobene izjave člani sovjetske delegacije Suslov, Ponomarev in Zagladin. Uradno sporočilo pa pravi, da je bilo 1. julija na sedežu centralnega ko-miteja KP SZ srečanje med sovjetsko partijsko delegacijo in dele-

gacijo KPI. Med pogovori, nada-ljuje sporočilo, so predstavniki o-beh partij obrazložili svoja stališ-ča o številnih vprašanjih vzajem-ne koristi, skupno z vprašanji, ki se nanašajo na odnose med par-tijama in na italijansko - sovjets-ke odnose.

Sporočilo se nadaljuje: »Pred-stavniki KP SZ so govorili o de-javnosti sovjetskega ljudstva in o družbenem razvoju, o uresničeva-nju sklepov 25. kongresa KP SZ in o uspehih na notranjem in med-narodnem področju KP SZ, o na-črtu nove ustave Sovjetske zveze in o razpravi, ki je sedaj v teku med ljudskimi množicami o tem vprašanju.

Italijanski tovariši so govorili o boju KPI in njeni enotni politiki za življenjske koristi delavskega razreda in vseh delavcev, za de-mokracijo preobrat v italijanskem življenju.

V teku razprave o mednarodnih vprašanjih sta obe strani izjavili, da KP SZ in KPI dajejo veliko važnost ugotovitvi in razvoju po-puščenja napetosti, vprašanju obo-

roževalne tekme, zmanjšanju obo-rožitve, razorožitvi in mednarod-nemu sodelovanju. Nadalje urad-no sporočilo pravi, da sta obe strani obrazložili svoja stališča o vprašanjih, ki se nanašajo na razvoj komunističnega gibanja po berlinski konferenci in o vpraša-njih ki so danes predmet razpra-ve v delavskem gibanju, s posebnim poudarkom, da je internacio-nalistični prispevek vsake partije pogoj za njeno avtonomijo, za i-skanje in določitev svoje politič-ne poti. Obe strani sta izjavili, da imata za koristno izmenjavo izkušenj in mnenj, kakor tudi ob-razložen svojih stališč.

Sporočilo nadalje pravi: »Obe stranki imata za potrebno da da-ta nove pobude med demokraci-jami silami in narodnim gibanji v boju proti imperializmu in razi-zmju za doseg miru in mira v svetu. Ob tej priložnosti sta u-gotovili, da je treba še nadalje razvijati odnose med KP SZ in KPI ter med njihovimi kulturni-mi in raziskovalnimi ustanova-mi. Podčrtana je bila tudi važ-nost občasnih srečanj med vo-ditelji dveh partij. Udeleženci se-stanka so izrazili prepričanje, da je sodelovanje v obojestransko korist ter da prijateljstvo med Sovjetsko zvezo in Italijo in med sovjetskim narodom in italia-nskim narodom ustveza koristim obeh držav in miru v svetu.

Srečanje je potekalo v iskrenem in prijateljskem vzdušju.

IZVOZ JE NARASTEL BOLJ KAKOR UVOZ

Ugodnejši razvoj zunanje trgovine

V prvih 5 mesecih 2.359 milijard deficita proti 2.582 v istem času lani - Industrijska proizvodnja napreduje

RIM, 2. — Najnovejši podatki osrednjega statističnega zavoda izstozijo, da se je v zad-njem času italijanski trgovinski primanjkljaj nasproti tujini zmanj-sal in da se je medtem precej po-večal izvoz, dočim so se nabave blaga na tujem pomnožile v manj-šem merilu kakor pa so narasle pošiljke končnih oziroma polizdel-kov v inozemstvo.

V mesecu maju je trgovinski deficit znašal 471 milijard lir in je bil torej nižji kakor v prejš-njem mesecu — aprilu, ko je do-segel 507 milijard, kakor tudi v lanskem maju, ko se je sukal o-koli 510 milijard. V vseh prvih petih mesecih tega leta je trgo-vinski primanjkljaj dosegel 2.359 milijard lir proti 2.582 milijar-dam v ustreznem razdobju lanske-ga leta.

Gornji podatki dokazujejo, da se trgovinska bilanca kljub vsemu ne kar »drži« sprito okoliščine, da izvoz hitreje narašča od uvoza. V mesecu maju se je npr. izvoz dvig-ljal za 24,8 od sto (vzr. za 19,7 od sto), a v vsem razdobju od začetka januarja do konca maja se je povprečje v primeru z ustrežajo-čim časom lani za 35,1 od sto (vzr. za 27 od sto).

V letošnji majski trgovski iz-menjavi je uvoz blaga v Italijo dosegel vrednost 3.886 milijard lir, medtem ko je vrednost izvo-ženih artiklov znašala 3.415 milijard. V vseh prvih petih mesecih pa je Italija uvozila za 17.571 ter izvozila za 15.212 milijard lir bla-ga. Tu velja omeniti, da se je primanjkljaj v bilanci povečal sko-raj izključno zaradi povečanega uvoza petrolejskih proizvodov. Ta-ko na primer gre majski deficit 471 milijard pripisati v prvi vrsti negativnemu saldu v višini 690 mi-lijard lir na področju nafnih iz-delkov, a pasivo prvih 5 letošnjih mesecev velja pripisati deficitu v višini 3.074 milijard na področju prav tako petrolejskih izdelkov. Pristaviti velja še sledeče: med-tem ko se je lanska trgovinska bilanca zaključila s primanjklja-jem bodisi zaradi deficita pri »pe-trolejskih postavkah« (-2.511 mi-lijard), kot primanjkljaja pri dru-gih postavkah (-71 milijard), gre letošnji deficit pripisati samo ter izključno petrolejskemu uvozu.

Omenjene razveljavile podatke velja dopolniti s tistimi, ki zade-vajo gibanje industrijske proizvo-dnje. V letošnjem maju je ta na-rastla za 6,5 od sto nasproti lan-skemu maju, vendar ni na mestu pretiran optimizem, če pomislimo, da je letošnji maj vseboval dva delovna dneva več kot ustrežni lanski mesec. Razloga tega je tre-ba iskati v ukinitvi praznikov. Dejansko je torej letošnja raven industrijske proizvodnje ostala na lanskem ravni, tako je ustrezni po-kazatelj za letošnji maj dosegel 134,9 točke proti 126,7 lani ozi-roma proti 124 v letnem aprilu (marca t.l. je znašal sicer kar 138,7 točke).

Nazadnje naj omenimo še po-

datke Evropske gospodarske skup-nosti o narastu povprečne dnevne industrijske proizvodnje v razdobju januar - april 1977 nasproti prvim 4 mesecem lanskega leta: I-talija +9,4, Francija in ZRN +6, Britanska skupnost +4,2, Nizozem-ska +4 in Belgija +3,6 odst. (dg).

BEJRUT, 2. — Egiptovski pred-sednik Sadat je danes dal inter-vju libanonskemu tedniku, ki ob-javlja prilogo v francosčini »Ma-gazine«, v katerem pravi, da ni prišlo do nobenega izboljšanja odnosov med Egiptom in Sovjet-sko zvezo. Ta izjava je presene-tila zahodne opazovalce v Liba-nonu, ker so bili prepričani, da so Egipčani premostili glavne spore ob nedavnem obisku egi-ptovskega zunanjega ministra Ma-hmija v Moskvi. Sadat je izrec-no poudaril, da prav Fahmijevo potovanje v Sovjetsko zvezo in njegovi pogovori z Gromikom ni-sor pripeljali do nobenega izbolj-sanja.

V uvodniku je dalje ugotov-ljeno, da so vprašanja, ki jih vse-buje sporazum, zelo obsežna in važna in zajemajo celotno življe-nje italijanske države. Chiaro-monte pri tem priznava, da s tem sporazumom gotovo niso bi-la rešena vsa vprašanja in vse težave, saj so si komunisti med pogajanjem pridržali pravico, da v parlamentu zahtevajo nekatere spremembe, predvsem kar se na-naša na »politično vprašanje«.

Član vodstva KPI Chiaromonte pa je napisal za »l'Unita« u-vodnik, v katerem daje ugodno oceno vsebini doseženih sporazi-umov. Chiaromonte pravi, da je dosežen sporazum med demokracijskimi strankami novo in važno dejanje v italijanskem političnem življenju. »Nismo go-vorili in ne govorimo o zgodo-vinskem preobratu, marveč go-vorimo o dogodku, ki je samo na-daljevanje tega, kar se je zgo-dilo po 20. juniju 1976«, poudarja Chiaromonte.

Po večeršnjih uspešni akcijah mož postav, med katero sta bili, kot znano, laže ranjeni napistki Maria Pia Vianale in Franca Salerno in sprito katere je policijskim agen-tom oziroma karabinjerjem česti-tal sam obrambni minister Lattan-zio, pristojni dejavniki torej še vedno ne morejo napraviti križa čez tako imenovani »napistični po-jav«, četudi je ves italijanski tisk na dolgo in široko poročal o do-končni »dikvidaciji« omenjenih te-roristov.

V teku preiskave o dogodkih, ki

PO UBITJU VODITELJA NAP ANTONIA LO MUSCIA NOVE GROŽNJE

Odkrito novo skrivališče teroristov

Ženski nočeta odgovarjati na vprašanja zasli-ševalcev - V Catanii prijet pripadnik NAP

RIM, 2. — Dopoldne je nezna-ne telefonsko sporočilo uredništvu neapeljskega lista »Il Mattino«, da bo umor voditelja prevratniške or-ganizacije »oboroženih proletarskih oddelkov« NAP Antonia Lo Muscia primerno maskevan. Dotični je pri-pomnil, da bo Lo Muscio ubil cel plačal z življenjem. Približno ob isti uri je časnikar našel v javni telefonski govorilnici letak, v ka-terem »smaskevalci« napističnega grozijo, da bodo v pone-deljek, 4. julija pogladi v zrak no-vo sodno palačo na Trgu Clodio.

Po večeršnjih uspešni akcijah mož postav, med katero sta bili, kot znano, laže ranjeni napistki Maria Pia Vianale in Franca Salerno in sprito katere je policijskim agen-tom oziroma karabinjerjem česti-tal sam obrambni minister Lattan-zio, pristojni dejavniki torej še vedno ne morejo napraviti križa čez tako imenovani »napistični po-jav«, četudi je ves italijanski tisk na dolgo in široko poročal o do-končni »dikvidaciji« omenjenih te-roristov.

V teku preiskave o dogodkih, ki

Na sliki 22-letni pripadnik teroristične organizacije NAP Pietro Pantano iz Catanie, ki si je med poskusom bega pred možni postav zlo-mil nogo

Izraelska kolonizacija arabskega ozemlja

TEL AVIV, 2. — Po sestavi de-sničarske vlade Begin so takoj pri-pravili načrte za gradnjo v Cis-jordaniji pet novih velikih židov-skih naselbin, ki naj bi se v do-glednem času spremenile v mesta. Znano je, da je gradnja teh nasel-bin na ozemlju, ki so ga Izraelci zasedli v vojni leta 1967 povzročila velik odpor ne samo v arabskem svetu, temveč tudi pri Američanih, ki so nedavno sporočili Izraelu, da spada Cisjordanija v tista palestin-ska področja, ki bi jih moral Iz-rael prepustiti Arabcem z doseg mirovne pogodbe. O tem vprašanju je nedavno govoril tudi predsednik ZDA Carter.

V Španiji razpuščen frankistični sindikat

MADRID, 2. — V Španiji so da-nes objavili v uradnem listu za-zonski odlok, ki določa razpuš-titev »uradnega enotnega sindikata« in predvideva ustanovitev svo-bodnih sindikatov. Španski delav-ci so ta sklep pozdravili z razni-mi manifestacijami. Skupina dele-avcev je danes zasedla glavni sedež frankističnega sindikata in zahtevala, da se vsa lastnina do-sedanjega »uradnega enotnega sindikata« zapleni in nato izroči svobodnim delavskim sindikatom. Po nekaj urah so delavci spora-zumno s policijo zapustili sedež.

V Madridu so danes sporočili, da bodo haje še prihodnji teden objavili seznam ministrov nove Suarezove vlade. Priporočajo pa, da bodo skoraj gotovo imenovani v novo vlado doseženi notranji minister Martin Villa, zunanji mi-nister Oreja, pravosodni minister La Villa, kmetijski minister Abril in dosedajni podpredsednik vlade general Mellado. Suarez pa ima namen povabiti v vlado nekaj stro-kovnjakov, med katerimi tudi go-spodarstvenka profesorja Fuen-tesa.

Konec sindikalnega premirja v ZR Nemčiji

BONN, 2. — Zahodnonemski sin-kat so dejansko napravili konec tako imenovanemu »sindikalnemu premirju«. Sporočili so, da ne bo-do več sodelovali v usklajenih po-budah, se pravi na tristranski stalni konferenci med sindikati, delodajalci in vlado, kar je o-mogočilo v zadnjih letih v Zahodni Nemčiji »socialni mir«. Voditelj največjih zahodnonemskih sindika-tov so pisмено sporočili ministru za gospodarstvo, da ne morejo več sodelovati z delodajalci zaradi nje-hovega odklonilnega stališča do ne-katerih osnovnih sindikalnih zahtev. Poleg tega so sporočili, da se delodajalci prelozili dana besedo glede uveljavitve zakona o »so-upravi delavcev« v proizvodnih podjetjih. Delodajalci so se nedav-no obrnili s pritožbo na ustavno sodišče, češ da omenjeni zakon o-groža njihove »lastninske pravice«.

Danes zaključek kongresa UIL

Glavni tajnik UIL Benvenuto (desno) v pogovoru s tajnikom PSDI Romito, ki se je večeraj udeležil razprave na kongresu UIL

BOLOGNA, 2. — Sedmi vsedr-žavni kongres sindikalne federa-cije UIL se izteka. Na današnjem plenarnem zasedanju so med dru-gimi spregovorili še predstavniki socialistične struje Ruggero Ra-venna in Torella ter republikanske Luciani, medtem ko so delegati pozdravili predstavnike socialistič-ne, komunistične, socialdemokra-tske in republikanske stranke ter koordinacijskega odbora nekaterih levičarskih gibanj.

Jutrišnji zaključni dva kongre-sa pa bosta zapolnila poseg z za-ključnimi povzetki, in odgovori šte-vilnim diskutantom generalnega tajnika Giorgio Benvenuto ter iz-volitev 153 članov centralnega ko-miteja. Za posamezna imena v

nekaterih primerih obstajajo še določeni dvomi, medtem, ko ni več nikakršnih o številnih porazdelitvi mest v glavnem vsedržavnem or-ganu pripadnikom različnih struj. Tako bodo v centralni komite iz-volili 7 socialistov, 39 republikan-cev in prav toliko socialdemokra-tov. Le-ti pa imajo precejšnje težave pri imenovanju svojih pred-stavnikov v vsedržavno tajništvo, zaradi česar naj bi jim grozil ce-lo prestop nekaterih pripadnikov k socialistom.

Do manjšega spora med pripad-niki večine in manjšin: je prišlo tudi danes ob prihodu v dvorano tajnika socialistične stranke Cra-xija. Predsednik zasedanja je namreč »prekinil« vsedržavno

tajnika UIL republikanica Luciani-ja, ki je ravno imel poseg, zaradi česar so nekateri delegati ostro protestirali.

Tehtnejši razlogi za spor med strujami pa so bili razvidni iz današnjih posegov, kjer so socia-listi in republikanci drugače o-čevali vlogo enotne sindikalne or-ganizacije ter seve deleža UIL v celotnem sindikalnem gibanju.

Pozdravni posegi političnih pred-stavnikov so bili večinoma kraj-ši, bolj razvejavni pa sta bili iz-javi Serrija (KPI) in Cicchiata (PSI), ki sta delegatom predlo-žila stališča lastnih strank na nedav-nih političnih posajanjih in ocene o doseženem programskem spo-razumu. (bp)

SPLOŠNA STAVKA V KALABRIJI 8. T.M.

VROČ SINDIKALNI TEDEN

V petek bodo stavkale tudi nekatere industrijske stro-ke, medtem ko bodo železničarji stavkali 11. julija

RIM, 2. — Po krajšem zatijaju sindikalnih bojev, ki je sovpadalo z obhajenjem kongresov treh sin-dikalnih federacij, sedmi kongres UIL se v Bologni ravno zaklju-čuje, med naslednji teden ponov-no vse sile uperjene v doseg za-stavljenih ciljev na ravni enotne sindikalne organizacije.

V osrednjem prizadevanju pred-vsem dve temeljni vprašanji: za-poslovanje in denarne naložbe, po-sebno v manj razvitih področjih. Nemogoče je prebroditi težko go-spodarsko krizo, če ne bodo vsta-vili omenjeni vprašanji, zlasti na Jugu, ki bo drugače venomer bolj capljal za razvitejši Severom.

Tako je med drugim tajništvo e-notne sindikalne organizacije CG IL - CISL - UIL še enkrat uteme-ljilo splošno celodnevno stavko v Kalabriji, ki jo je napovedalo za petek, 8. t.m.

Na tiskovni konferenci so pred-stavniki enotnega sindikalnega gi-banja poudarili, da morajo držav-na podjetja tista z državno udele-žbo v tem težavnem trenutku in zlasti v manj razvitih krajih izpolniti vse svoje obveze, vlado pa pozva-ti, da se mora izjasniti o načrtova-nem centru, oziroma o drugačnih predlogih.

Splošni stavki v Kalabriji sin-dikati pripisujejo velik pomen. Na-enotnem zborovanju v Reggio Ca-labrij bodo namreč spregovorili vsi trije generalni tajniki in si-cer Lama (CGIL), Macario (CI

SL) in Benvenuto (UIL). Enotno sindikalno tajništvo je še napove-dalo, da bo takoj po 8. juliju iz protesta prešlo v napad in od vla-de zahtevalo točnih pojasnil in zagotovilo za porast zaposlovanja v Kalabriji. Pojasnila bo najprej zahtevalo v zvezi z napovedanim in nato osparovanim siderurškim centrom, o katerem bi morala vlada predložiti poročilo.

Stavkovno gibanje so za petek, 8. t.m., okleale tudi sindikalne organizacije nekaterih strok kot so kovinarji, delavci prehranske industrije, nekvificirani delavci podjetij bivše družbe EGAM, tek-stilci in uslužbenci industrije obu-tev.

V okvir sindikalnega pritiska na vladne kroge sodi tudi 24-urna stavka železničarjev, ki so jo sindikalne organizacije SFI-CGIL, SAUFI-CISL in SIUF-UIL razgla-sile od 21. ure 11. julija do iste ure naslednjega dne. Sindikalna predstavništva prizadevajo stroke ugotovljajo, da se kljub obljubam ministra za prevoze stanje ni spremenilo, oziroma so zaradi po-letnega časa dopustov delovni po-goji »železničarjev« še poslabšali. Vendar pa so poudarili, da bi se državno podjetje in odgovorno mi-nistrstvo morali zavzeti, ne sa-mo, da bi končno upoštevala za-hteve zaposlenih, potnikov ter po-trebe blagovnega prometa, kajti v tem obdobju železniški promet vsako leto občutno naraste in več-krat zastane. (bp)

SL) in Benvenuto (UIL). Enotno sindikalno tajništvo je še napove-dalo, da bo takoj po 8. juliju iz protesta prešlo v napad in od vla-de zahtevalo točnih pojasnil in zagotovilo za porast zaposlovanja v Kalabriji. Pojasnila bo najprej zahtevalo v zvezi z napovedanim in nato osparovanim siderurškim centrom, o katerem bi morala vlada predložiti poročilo.

Stavkovno gibanje so za petek, 8. t.m., okleale tudi sindikalne organizacije nekaterih strok kot so kovinarji, delavci prehranske industrije, nekvificirani delavci podjetij bivše družbe EGAM, tek-stilci in uslužbenci industrije obu-tev.

V okvir sindikalnega pritiska na vladne kroge sodi tudi 24-urna stavka železničarjev, ki so jo sindikalne organizacije SFI-CGIL, SAUFI-CISL in SIUF-UIL razgla-sile od 21. ure 11. julija do iste ure naslednjega dne. Sindikalna predstavništva prizadevajo stroke ugotovljajo, da se kljub obljubam ministra za prevoze stanje ni spremenilo, oziroma so zaradi po-letnega časa dopustov delovni po-goji »železničarjev« še poslabšali. Vendar pa so poudarili, da bi se državno podjetje in odgovorno mi-nistrstvo morali zavzeti, ne sa-mo, da bi končno upoštevala za-hteve zaposlenih, potnikov ter po-trebe blagovnega prometa, kajti v tem obdobju železniški promet vsako leto občutno naraste in več-krat zastane. (bp)

PREJŠNJI PONEDELJEK V ČEDADU

Sestanek Mladinskega odbora pri SKGZ s predstavniki občinske konference ZSMS

Koristna izmenjava mnenj - Prihodnji sestanek bo septembra v Novi Gorici

V ponedeljek, 27. junija, je bil v Čedadu sestanek predstavnikov Mladinskega odbora pri SKGZ s predstavniki občinske konference Zveze socialistične mladine Slovenije Tolmin. Sestanek se je v 11. sestanek, obiskov in srčan, ki jih je v zadnjem mesecu celoval imel Mladinski odbor. Za enega svojih prvih ciljev si je Mladinski odbor zadal, da uskladi sodelovanje mladine na obeh straneh meje. Teh stikov in obiskov je mnogo, vendar prevečkrat potekajo nepovezani ter so pogostokrat sad prizadevanj nekaj posameznikov. Večkrat je tako sodelovanje bilo občasno ali ko se ponudi prilika, manjkata kontinuiteta in načrtost. Vsega tega seveda ne da rešiti z nekaj sestanki, važno pa je stvari pravilno usmerjati in prav v tem je naloga Mladinskega odbora. Sodelovanje bo potekalo med osnovnimi organizacijami, vendar po določenih smernicah.

Srečanje je bilo v novem sedežu slovenskih organizacij v Čedadu v Ulici Patriarcatu. Občinsko konferenco ZSMS Tolmin so predstavljali predsednik Robert Trampus, sekretar Jože Čimerman in član Milan Leban, Mladinski odbor pri SKGZ pa so zastopali predsednik Igor Komel, tajnik Milan Pahor, član Marko Klanjšček ter beneska člana Mladinskega odbora Lucija Costapariar in Josko Kuvovac. Srečanju je prisostvoval tudi Lucian Feletič, predsednik Zveze slovenskih emigrantov v Benetjah.

Najprej je Igor Komel oral sestavo in smernice delovanja Mladinskega odbora ter pri tem navedel, da je sestanek član verige srečanj, ki so se bila v Trstu in Ljubljani. Poudaril pa je še posebej pomen sestanka mladinskih aktivistov, ker se odvija v Čedadu, dveh daljših posegih sta Lucija Costapariar in Josko Kuvovac o risala izredno težaven položaj slovenske beneske mladine. Lucija je govorila o delovanju dorasajočih otrok ter o stanju kulture. Josko Kuvovac pa je opisal delovanje Slovenskega planinskega društva v Benetjah v njegovem dvletnem delovanju; poseben poudarek je dal tradicionalnemu srečanju planincev na Matajurju ter ustanovitvi smučarskega odbora pri beneskem planinskem društvu. Lucian Feletič je podal kratko sliko kritičnega stanja gospodarstva v Benetjah, pojav emigracije ter pomankanje osveščenosti slovenske mladine.

S strani predstavnikov mladine iz Tolmina je bilo izrečeno globoko zadovoljstvo o srečanju, do katerega je prišlo na pobudo Mladinskega odbora. Mnogokrat je bila tudi težava v nepoznavanju razmer in ljudi med slovensko narodnostno skupnostjo v Benetjah, ki je ovirala dobro in neprekinjeno sodelovanje. Sicer pa je treba omeniti še nekaj konkretnih oblik sodelovanja, ki je potekalo preko društva Ivan Trinkl in Slovenskega planinskega društva s sorodnimi organizacijami na Tolminskem. Pospešiti pa je treba sodelovanje na mladinskem področju, čeprav je treba upoštevati specifične pogoje, v katerih se nahaja Benetja.

Iz srečanja je izšla ugotovitev, da je treba sodelovati tam, kjer se da. Istočasno sodelovanje in stiki preko ZSMS krepijo mladinski dejavnost pri nas. Na koncu srečanja je bil izdelan kratkoročen program sodelovanja: udeležba SPD Benetja in beneske mladine na partijskem pohodu, ki bo 22. julija v Kobardu, udeležba OK ZSMS Tolmin na tradicionalnem srečanju na Kamenici v Benetjah 30. in 31. julija. Nadalje je bil sprejet sklep o skupnem partijskem pohodu v Benetjah. S tem pohodom bi 13. novembra 1977 počastili padle partizane.

Milan Pahor

VAŽNO OPOZORILO STARSEM

Rok za vpis v slovenski poletni center je podaljšan do 30. julija.

Starši, ki so se vložili prošnjo, naj preverijo, v kateri center so dodali svojega otroka!

Sindikatske slovenske šole

Čez teden dni šagra na Katinari

Čez teden dni bodo lonjerski katinarski prostovoljci priredili na Katinari tradicionalni vsaki praznik, ki so ga prejšnja leta prirejali v Lonjerju, lani pa ga prenesli na Katinaro, na večji prireditveni prostor. Pravi praznik je lansko leto zaradi slabega vremena prireditelji odpravili, potem ko je bil poudarjen pomen organizacije tipične slovenske šagre v kraju, kjer ni bilo do leta 1945 ni bilo v prihodnjem obdobju do korenite spremembe etnične sestave prebivalstva. Ta nekdo prijetna vasica, kamor so zahajali med zelenje Tržačani posebno v poletnih večernih urah, se je počasi znašla v obročju novih stanovanjskih naselij.

Lonjerski katinarski prostovoljci bodo praznik priredili na "Golovki", obkoder je lep razgled na mesto in na miljske hribe, v primeru vročine pa je na razpolago tudi lep borov gozdiček, kjer si bo marmolado lahko ohladili pod čelo. Po stari navadi bo poskrbljeno za jedočo in pijačo.

V četrtak

SESTANEK V MAČKOLJAH ZARADI OBČINSKE HIŠE

Vaščani so županu predložili pereče probleme skupnosti

V četrtak je bil v Mačkoljah javni sestanek, ki ga je sklical občinska uprava. Na bil vaščani prikazala načrt za občinsko hišo in jih seznanila z vprašanjem glede Osapske doline.

Obdornik Stojan Sincin je prikazal nov načrt, ki ga je izdelal domačin geometer Ildi Tul. Ta je upošteval razne predloge, ki so bili nakazani na podoben sestanek pred letom dni. Poleg obstoječih dvoran, bo zgrajena večja dvorana, ki bo merila nad 90 kv. metrov, kar bo za vsake potrebe dovolj. Vsi prostori bodo med seboj povezani, vaščani pa so izrazili željo, da bi spodnjo orklo preuredili v muzej. Župan Edvin Svab je omenil težave, ki so nastale za krajevne uprave po nedavnem dekretu ministra Stamatija, ki prelovedu najmanj posojil za javna dela do konca letošnjega leta. Vsekakor je potrdil, da bi se morala dolina prirediti v prihodnjem letu.

Na sestanek je bil govorec o Osapski dolini. Ustanova za industrijsko cono - EZIT ima namen privariti študij o možnosti uporabe te doline za kmetijsko industrijo, čeprav je to področje izven njeznej območja. Župan Svab je glede tega poudaril, da taka študija vsekakor ne more povzročiti nobene škode. Vaščani so seveda izrazili upravičeno bojazn, da jim bodo razlastili zemljo po slabih izkušnjah prebivalcev Doline in Poljuna. Predstavnika občinske uprave sta na to izjavila, da se ne sme nič ukrepati brez privolitve prebivalstva, vsekakor pa sta zagotovila pripravljenost občinske uprave, da bo odločen zagovornik in tolmač vseh Mačkoljanov in bo podprla vse njihove zahteve. Župan Svab je prisotne seznanil tudi z drugim predlogom nekaterih članov ene izmed komisij, ki preučujejo industrijsko cono na Krasu, da bi v Osapski dolini zgradili delni industrijski cono na Krasu; s tem bi praktično zasedli okrog 60 hektarjev doline prav do državne meje. Ta predlog je uprava občine Dolina odločno zavrnila in bo absolutno nasprotovala, da se to področje vključi v območje industrijske cone.

Ob koncu sestanka so vaščani predložili še nekatere pereče probleme Mačkolj, predvsem slabo stanje kanalizacije in ceste ter pomankanje primerne prostora za rekreacijsko izživiljanje otrok in mladine. Župan Svab je seznanil še s problemom gradnje tako imenovane hitre ceste, ki naj bi šla delno po občinskem ozemlju; zagotovil je, da bo v kratkem javni sestanek v občinskem zbirališču, kjer bodo podrobno orisali to novo infrastrukturo.

V. L.

POPRAVEK

V kratkem dopisu, ki smo ga v nedeljski številki objavili na tej strani o okrogli mizi na prazniku komunističnega tiska v Krizu, smo napisali, da je Novi list glasilo Slovenske skupnosti, kar pa Novi list ni.

V. L.

Danes, NEDELJA, 3. julija NADA

Sonce vzhaja ob 5.20 in zatone ob 20.57. - Dolzina dneva 15.37. - Luna vzhaja ob 22.24 in zatone ob 8.11.

Jutri, PONEDELJEK, 4. julija UROS

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 26,7 stopinje, najnižja 19,3. ob 13. uri 26,7, zračni pritisk 1022,3 mb, rahlo pada, vlaga 50-odstotna, nebo skoraj jasno, veter zahodnik 8 km na uro, morje skoraj mirno, temperatura morja 22,7 stopinje.

ROUSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 2. julija 1977 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 9 oseb.

UMRLI SO: 47-letni Luciana Bui bi, 4-letni Fabio Tran, 3 dni stara Eleonora De Pauli, 83-letni Oscar Buchbinder, 77-letni Miroslav Merlini, 63-letni Valeria Paley por. Savron, 72-letni Ludovico Cenciani, 82-letni Angelo Cacciapaglia, 82-letna Maria Ravlicec vd. P. tacec.

OKLIC, pristanik Giovanni Gustin in tr. pomočnica Mara Vodovivec uradnik Guido Widmann in bolničarka Daria Montenero, 4-pokojenec Rodolfo Cossetto in gospodinja Amelia Zublich poročila.

SEIKO

Presenetljivo velika izbira UR in ZLATINE. ZLATO 18.750%

Tehnični servis SEIKO z garancijskim listom.

Ura in zlatarna

LAURENTI

Trst - Trieste Largo Santorio 4

Včeraj - danes

mater Roberto Libarini in družinska pomočnica Maria Antonac, študent Silvester Michael Kuaver in študent Dina Bertok, mehanik N. Antonio Arbonata in točarka Aurora Crescini, uradnik Michel Valta, študentka Maria Cristina Bressan, finančni stražnik Giuseppe Scire, in frizerka Anita Stocca, finančni stražnik Sisinio Pavi in frizerka Nevenka Stocca, šofer Fulvio Albani in uradnica Lucia Salvi, gasilec Paolo Detela in tr. pomočnica Barbara Grilli, uradnik Giulio Monteleone in uradnica Daniela Di Lucia, hidrolik Gianfranco Tomassoli in delavka Daniela Stanassa, zidar Ruggero Marzocco in uradnica Felice Childers, tr. pomočnica Sergio Curmi in delavka Valnea Chicco, tr. pomočnik Luciano Vever in gospodinja Jadrana Loxina delavec Arnoldo Rema, bolničarka Laura Tempale, frizerica stražnik Francesco Tiberio in uradnica Concetta Albanese, delavec Sergio Andreuzzi in tr. pomočnica Rita Derossi, karabinjerski podčastnik Giovanni Leone in gospodinja Annamaria Bressan, kirurg Giancarlo Ressetta in študentka Silvia Klinger, geometer Luigi Sarra Campani in bolničarka Cinzia Vidoni, vrtnar Bachisio Annino Spezzini in gospodinja Assunta Pagnozzi, uradnik Pasquale Nider in študentka Giuliana Ciacchi, uradnik Giovanni Bor in uradnica Nerina Vattovani, uradnik Claudio Spinetti in študentka E. liana Pognari, Paolo Gozzi in pravljalka Eleonora Uredan, uradnik Tommaso Gandolfo in gospodinja

Nella Spina, delavec Vittorio Pagano in delavka Emilia Skerag uradnik Fabio Gregori in uradnica Patrizia Taurini, pristanik Robert Scarpia in uradnica Liliana Cattaruzza, bančnik Mauro Zippu in uradnica Teresa Feltri, univerzitetni asistent Piervalerio Reintot in notarska pripravnica Alessandra Malacrea, uradnik Giorgio Bernio in uradnica Doriana Cerivani, jetniški paznik Alfredo Scattari in uradnica Cristina Borgnoli, uradnik Ezio Tognoli in uradnica Lorena Zaechi, elektromehaničnik Tullio Simonetti in tr. pomočnica Mariella Zadini, državni funkcionar Pasquale De Simone in uradnica Maria Trebicari

LEKARNE V OKOLICI

Boltince: tel. 229-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčina: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-114; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sejan: tel. 209-197; Zavljte: tel. 213-137; Milite: tel. 271-124.

ZDRAVSTVENA DEZURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovanje INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. 732-627.

V predprihodnih in prazničnih dneh dneva in nočna služba deluje nepretrgoma do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovanje INAM, INADEL, ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, očni pa na stavilki 732-627.

LOTERIJA

BARI 24 47 82 68 19

CAGLIARI 3 86 55 88 34

FIRENCE 41 13 6 1 63

GENOVA 2 29 4 51 41

MILAN 31 14 55 17 81

NEAPEL 12 27 84 53

PALERMO 59 23 76 57 77

RIM 9 75 82 89 84

TURIN 71 63 51 75 19

BENETKE 8 11 35 54 81

ENALOTTO

11 X 12 X 12 112

KVOTE: 12 - 5.113.000 lir; 11 - 187.800 lir; 10 - 17.000 lir.

FOTO-KINO ZA SPOT IN PROSTI EAS!

Seppulin

ulica Mazzini 87

ODGOVOR OBRAMBNEGA MINISTRA NA VPRAŠANJE KPI

Grobove padlih partizanov nadzoruje posebna komisija

Komisija zahteva pojasnila v zvezi z ureditvijo nagrobnih spomenikov v dolinski in repentabski občini

Minister za obrambo je te dni dal pisni odgovor na vprašanje komunističnih senatorjev J. Gerbecve in S. Bacicichija v zvezi z ureditvijo spomenika na grobovih jugoslovanskih partizanov, ki so pokopani na občinskih pokopališčih v Dolini in na Repentabu. Grčeva in Bacicichi sta v vprašanju navedla, da sta dolinski in repentabski župan pred kratkim prejela posebno okrožnico, s katero ju ministrstvo za obrambo sprašuje, kakšnega postopka sta se poslužila, da bi prejela dovoljenje za ureditev nagrobnih kamnov. Senatorja sta v vprašanju izrazila začudenje, da je v okrožnici govor o spomenikih z napisi v slovenskem jeziku, medtem ko je v resnici šlo le za ureditev nagrobnih kamnov, ki pa nosijo neke slovenske napise, če so pod njimi pokopani jugoslovanski partizani. Ureditelj je bila skrajno potrebna, saj ni bilo z nagrobnih obeležev večjega razbiranja niti imena padlih. Zato sta komunistična senatorja vprašala obrambnega ministra, ali ne misli preklicati okrožnice glede na dobre sosedse odnose z jugoslovanskimi narodi, ki jih osimski spozrazum še krepkeje poudarja.

V pisnem odgovoru je minister za obrambo navedel, da se z vprašanjem posmrtnih ostankov jugoslovanskih vojakov, ki so padli v zadnji in v prejšnjih vojnah, izrecno ukvarja italijansko-jugoslovanski protokol, ki je bil podpisan 30. julija 1971. Priloge nad temi vprašanji ima splošni komisar za počastitev padlih v vojnah, ki med drugim tudi nadzoruje pokopališča. Okrožnica, ki jo je komisija poslala dolinskemu in repentabskemu županu - je rečeno na koncu v ministrovem odgovoru - se uvršča po vsem tem v redno delovanje omenjene nadzorstvene komisije.

OBVESTILO OBRTNIKOM

Novi predlagani urbanistični načrt kraških vasi, ki spadajo pod tržaško občino (od Bazovice do Kriza), predvideva, da se lahko v okviru slednjih razvija obrtniška dejavnost. Ker pa je predlagana perimetracija zelo omejena in bo za dostavo potrebam zainteresirane prebivalstva sorazmerno malo časa, svetuje obrtniška sekcija Slovenskega gospodarskega združenja vsem obrtnikom, ki bi si radi na področju omejenih kraških vasi v bodočih petih letih zgradili obrtniške obrate, da si nemudoma ogledajo na tržaški občini - Ul. Malcantoni 1 - predlagani urbanistični načrt, če njihovo zemljišče spada v področje, kjer je mogoče obrate zgraditi. V primeru, da se zemljišča nahajajo izven perimetracije, naj javno izvede Slovenskega gospodarskega združenja - Ul. Cicerone 8/b - številko svoje parcele, kjer bi radi gradili in kakšno vrsto obrat bi to bi. Slovensko gospodarsko združenje bo za zainteresirane vrožilo skupni priziv. Rok za posredovanje podatkov na SGZ zapade 10. julija.

OBVESTILO GOSTINCEM

Kvestor tržaške pokrajine je 14. junija izdal okrožnico s katerim stopijo v veljavo novi urniki za gostilne in druge javne lokale, ki se precej razlikujejo od prejšnjih; vse se deluje na dve skupini: obvezne in neobvezne. Prvi pa se razlikujejo od obvezne do obvezne in se se deluje na polni in na zimski čas. Odlok stopi v veljavo 1. avgusta. Do tega dne se bodo morali zainteresirani gostinci odločiti za svoj najprimernejši urnik. V primeru, da se bodo odločili za neobveznega, bodo morali kopijo svojega urnika poslati na kvosturo.

Novi urniki, kot tudi novi dekret, ki mora biti razobnjen v obratu, bodo na razpolago vsem zainteresiranim v prihodnjih dneh v uradih Slovenskega gospodarskega združenja, Ul. Cicerone 8/b.

SK DEVIN

Skicuje v soboto, 9. julija, ob 20. uri v prvem skiciranju na sežu v Devinu

REDNI OBČNI ZBOR

Dnevni red:

1. Izvolitev delovnega predsedstva

2. Predsedniško poročilo

3. Poročilo nadzornega odbora

4. Predstavitev kandidatov

5. Volitve novega odbora

6. Razno

Vsi člani vabljeni

V. L.

DAROV IN PRISPEVKI

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ SAMATORCE

Ob priliki vaškega praznika v Samatorci darujejo Pepi Rebul (Salez) 5.000 lir, Janko Škrk (Salez) 2.500 in Drago Grilanc (Salez) 2.500 lir.

Namesto cvetja na grob Marije Ferman darujejo Milan Pernarčič 10.000 lir za "odbo na pihala iz Nabrežine."

Namesto cvetja na grob očeta E. dija Pečarija darujejo kolegi Stan-ko Skrinjar, Edita Covach, Marij Ozbič, Mara Godina, Gabrijela Korosec, Albin Grmek, Davorin Santic, Lavra Gruden in Katerina Argolas 40.000 lir za solo Prežihov Voranc v Dolini.

Starši učencev I. razreda osnovne šole Prežihov Voranc v Dolini se zahvaljujejo učitelju in darujejo 6.500 lir za solo.

Namesto cvetja na grob Viktorije Adamič iz Rubij pri Komnu darujejo družina Gruđen iz Šempoljca 10.000 lir za Skupnost Družina Opčina.

Ob 1. obletnici smrti brata Franca Sosica darujejo Guido Sosic 5.000 lir za Skupnost Družina Opčina.

V spomin na pok. Jurja Sturmana daruje Aurelia Ferluga z družino 10.000 lir za Skupnost Družina Opčina.

Sošolke in sošolci se spominajo drage Nede Mijot in darujejo 15.000 lir za SZ Bor in 15.000 lir za PD Slavko Škarnper.

Ob 10. obletnici smrti drage mame daruje sin Stanko Prašelj z družino 25.000 lir za godbeno društvo Prosek.

Za SD Kontovel daruje Savica U. sava 5.000 lir.

V spomin na pok. Maria Lovriho daruje Stojan Sincin 10.000 lir za pevski zbor Valentin Vodnik.

V spomin na pok. Ana Slavec vd. Lovriho daruje Vojteh Lovriho 10.000 lir za pevski zbor Valentin Vodnik.

V spomin na pok. Antona Ogrina darujeta Olga in Lovrec Strajn 10.000 lir za pevski zbor Valentin Vodnik.

Namesto cvetja na grob Pepke Kralj darujeta Marija in Andrej Rupel 5.000 lir za pevski zbor Primo-rec.

V počastitev spomina Ivanke Furlan ob 24. obletnici njene smrti in ob 1. obletnici smrti Egidija Knap-pa darujejo tovarišice 2.500 lir za "Delos in 2.500 lir za škedenjsko PD Ivan Grbec.

Namesto cvetja na grob Pepke Guštin daruje Ljilja Lisjak 2.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Pepke Kralj darujeta Mirko Meri Cuk (Trebeč 42) 42.000 lir za pevski zbor Primo-rec in 10.000 lir za poimenovanje šole v nabrežju po Pinku Tomažiču. V isti namen darujeta Aldo in Sonja Gornik iz Gropade 5.000 lir za poimenovanje šole trebenske šole po Pinku Tomažiču.

V počastitev spomina pok. Pepke Gornik - Kralj daruje Berta Strukelj 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Pepke Guštin por. Kralj darujeta Anica in Marčelo Malalan 10.000 lir za SZ Slova. V isti namen darujeta Irma in Egon Kraus 10.000 lir za SZ Slova.

Namesto cvetja na grob Marije Ferman daruje Katja Sodomoac z družino 10.000 lir za SPD Igo Gruđen.

Ob obletnici smrti drage mame daruje sin Stanko Prašelj z družino 25.000 lir za godbeno društvo Prosek.

Za SD Kontovel daruje Savica U. sava 5.000 lir.

V spomin na pok. Maria Lovriho daruje Stojan Sincin 10.000 lir za pevski zbor Valentin Vodnik.

V spomin na pok. Ana Slavec vd. Lovriho daruje Vojteh Lovriho 10.000 lir za pevski zbor Valentin Vodnik.

Jutri v Dolini praznik sv. Urha

Jutri slavi dolinska župnijska skupnost svojega vaškega patrona svetega Urha. Ob tej priliki so se prosvetne skupine domenile, da bo praznik proslavile s krajšim kulturnim spredom. V organizaciji Mladinskega krožka Dolina se bo na dvorišču krožka odvijal spored, v katerem bodo sodelovali pevski zbor Valentin Vodnik in "odba na pihala Breg.

Nekdo so na ta dan prirejali v Dolini "šagros", ker pa je tak praznik že "ako leto v Dolini za tradicionalno "amajenco", žele dolinske prosvetne skupine ohraniti običaj vsaj s tem priložnostnim slavljem, v katerem bodo sodelovali pevski zbor Valentin Vodnik in "odba na pihala Breg.

OBVEZNO CEPLJENJE PSOV

V izvedbi MO z dne 19.3.1977 in odloka pokrajinskega živnozdravnika št. 1/14 - 214 z dne 7.5.1977, s katerim je postalo obvezno cepljenje psov proti steklini na vsem območju tržaške pokrajine, se na občinskem seždu v Zgoniku (v skla-dišču) vrši brezplačno cepljenje psov do 16. julija po sledečem urniku: ob ponedeljskih in sredo-ah od 17. ure do 18.30, ob sobotah pa od 10. do 12. ure.

Oseminosemdeseti rojstni dan učiteljice Amalije Čokove

da je morala večkrat i. zasliševa-nje in je imela tudi hišne preiska-ve. Poskusila je tudi tržičke in tr-žaške zapore, kjer je presedala celih devet mesecev.

Za časa NOB je Čokova pomagala za boljše bodočnost našega na-roda. Tudi v tem času je poučevala svetovalnega mladino materijega jezika.

Po osvojitvi je Čokova spet prevzela mesto slovenske učiteljice pri Sv. Ivanu in ostala do upokojitve. Seveda se ni Amalija Čok omejevala le na pouk; pomagala je in udeleževala se je tudi v drugih dejavnostih, kot na primer s specifično narodno obrambno dejavnostjo pri Ciril - Metodovi družbi. Čokova je bila soustanoviteljica in tajnica podružnice družbe Sv. Cirila in Metoda v Lonjerju. Ko je službovala pri Sv. Ivanu je postala pred-sednica krajevnega podružnice novo ustanovljenega slovskega društva. Tudi na prosvetnem polju je Amalija Čok pomagala in učila našo mladino pri raznih igrah ter tudi sama nastopala, posebno se po o-letih v zdravstvenem domu v Logu.

Amalija Čok se je rodila 30. ju-nija 1889 v Lonjerju, kot peta hči štirinajstih otrok Marije in Mihaela Čoka, po domače, pri Pušarjevih. Ljudsko šolo je obiskovala in z u-čespehom dokončala na Katinari, nato je šla v nemško šolo v mesto in od tod na slovensko učiteljsko v Gorico, kjer je leta 1909 maturirala. P-vo njeno učiteljsko službo je do-bila na Katinari, kjer je ostala do leta 1921, razen enega leta, ko je poučevala v Trebehu. I. prvi svetovni vojni je bila odpisana na slovensko šolo pri Sv. Ivanu, kjer je ostala do leta 1927 in je, tako na tej šoli dočakala zloglasno Gen-tiljevo reformo in seveda njeno lo-ježno posledico - prisilno upoko-jev. Nato je prevzela službo na za-sebni slovenski šoli pri Sv. Jakobu, kjer je ostala še dve leti in sicer do ukinitve šole.

Amalija Čokova je poučevala slo-vensko tudi na tečaju v neki za-sebni šoli v mestu, ampak ne dolgo, ker so jo tedanje fašistične oblasti imele kot trn v peti, je bila vedno pod fašističnem nadzorstvom, tako

M. M.

V Saležu je umrl Jožef Ostrouška

Edvin Šrab župan občine Dolina

Pevski zbor V. Vodnik v Castellfrancu Venetu

Pevski zbor Valentin Vodnik iz Dolin. zaključuje svoje delovanje pred poletnim premorom z gostovanjem v Castellfrancu Venetu, kjer bo nastopil v okviru krajevnega praznika komunističnega tiska. Zbor bo nastopil s spredom mednarodnih folklornih pesni, za zaključek pa bo zapel še vrsto bolj znanih partizanskih skladb. Delovanje zbora je bilo letos izredno živahno in pestro, kot je vsa zadnja leta že običaj.

Na pobudo dolinskega prosvetnega društva Valentin Vodnik pa se te dni mudi v Toskani - v Fivizzano na obisku pri pevskem zboru La Montanara, pevski zbor Stane Zagaz iz Kroke, ki že vrsto let vzdržuje dobre stike z dolinskimi društvom. Kroparske povesce spremenja jo pri gostovanju dolinski prosvetarji, ki so navezali res prijateljske odnose s prijatnimi Toskanci, tako da se enkrat tudi praktično izva-ja načelo, da je manjšina most prijateljstva med obema narodoma.

IZLETI

SPDT obvešča, da je tridnevni av-tobusni izlet na Triglav, ki bo 8., 9. in 10. julija, odprt za vse. Vpi-sovanje in na sedežu ZSDI v UL. sv. Franciška 20 do torka, 5. julija.

POPOLNA RAZPRODAJA

v trgovini obutve ALTA MODA

UL. G. GALLINA 3

zaradi obnovitve trgovine

OBUTVE NAJFINEJSIH ZNAMK S POPUSTI DO 60%

Pripombe Slovenske kulturno-gospodarske zveze k deželnemu urbanističnemu načrtu

Slovenska kulturno-gospodarska zveza je v četrtek, 30. junija, izročila odborništvu za načrtovanje in proračun dežele Furlanije-Juljske krajine dokument s pripombami k deželnemu urbanističnemu načrtu - Dokument je po daljši fazi proučevanja in razprave izdelala komisija za urbanistična in prostorska vprašanja, ki deluje v okviru odbora za gospodarstvo pri SKGZ - Pri izdelavi so sodelovali strokovnjaki arh. Mitja Race, arh. Valentin Simonitti, arh. Marino Kokorovec, dr. Vladimir Vremec, arh. Jože Cej in arh. Igor Jogan - Dokument s pripombami je odobril odbor za gospodarstvo na svoji zadnji seji, ki je bila posvečena tem vprašanjem

UGOTOVITVE SPLOŠNEGA ZNAČAJA

Zavedamo se, da je načrtovanje v Italiji in tudi v naši deželi še v eksperimentalni fazi, ki v skladu s principi demokratizacije in decentralizacije išče najprimernejše oblike za socialno, gospodarsko in teritorialno politiko. Deželni urbanistični načrt, ki ga je deželna uprava razgrnila v javnost decembra lani, po našem mnenju ne izraža teh težajev.

Za v fazi izdelovanja tega načrta ni prišlo do dialektičnega in demokratičnega sočutenja med uporabniki teritorija, tako da ni bilo izluščeni specifični problemi in značilnosti dežele Furlanije-Juljske krajine, kot obmejne dežele s specifično funkcijo, ki naj bi jo vsrila v sklopu širšega, tudi mednarodnega prostora. Ta vloga ji pripada ne le zaradi svojega geografskega položaja, ampak tudi zaradi tega, ker na njenem teritoriju prebiva avtohtona slovenska narodnostna skupnost z lastno identiteto in potrebami. Slovenske organizacije in strokovnjaki niso bili pritegnjeni k izdelavi tega načrta. Poleg tega slovenska etnična skupnost v načrtu ni nikjer direktno omenjena, razen morda med vrsticami, ko se govori o antropoloških skupnostih.

Slovenska narodnostna skupnost prebiva v mestnih središčih Trsta in Gorici in strnjena na obrobih predelov dežele, ki so raztezajo od Milja do Trbiža. To ozemlje je pretežno kmetijsko, brez pravih socialnih in ekonomskih struktur in je bilo vedno postavljeno na podrejeni položaj in v odvisnosti od bolj razvitih deželnih centrov. Zaradi bližine državne meje so bila obširna področja tega predela podvržena najrazličnejšim služnostim, po tem ozemlju potekajo oziroma so predvidene najrazličnejše prometne povezave in infrastrukture in so zaradi vsesplošne pasivnosti v glavnem namenjene za rekreacijo prebivalstva iz večjih uradnih središč.

Tako stanje je pripeljalo slovensko narodnostno skupnost v vedno bolj odvisni položaj, večkrat je bila odtujena tudi edina dobrina, to je zemlja, ki ne predstavlja le osnovne gospodarske dobrine, ampak tudi predpogoja za obravnave lastne identitete.

Ta obrobna področja, poseljena v pretežni meri s Slovenci, so bila vedno na vseh nivojih gospodarskega in teritorialnega načrtovanja obravnavana v hči stalne odvisnosti in kronične pasivnosti. Tudi predloženi deželni urbanistični načrt tak način gledanja in obravnavanja teritorija še potrjuje.

Čeprav ugotavljamo, da je na Tržaškem in Goriskem, kjer se ob odprtju med vrsti intenziven pretok blaga in osebnega prometa, položaj nekoliko ugodnejši od stanja v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini, kjer so problemi emigracije, odseljavanja v nuzne predele vsled pomanjkanja delovnih mest v bližini domačega kraja in slabe splošne opremljenosti prostora še posebej pereči in da se je položaj še bistveno poslabšal, ob lanskem potresu, kažejo vsi ti predeli znake nerazvite in nezaščitve obmejne regije.

Za vzpostavitev gospodarskega in teritorialnega ravnotežja med razvitimi in nerazvitimi predeli znotraj naše dežele, vidimo Slovenci vsi rešitve tudi ob nedavno podpisanih osimskih sporazumih, v vseh aspektih. Poleg najširšega političnega, kulturnega in gospodarskega sodelovanja med obema državama bo potrebno tudi koordinacija gospodarskega in teritorialnega načrtovanja obmejnih stičnih področij, ki jih ločita državna meja in različni politično upravna ureditev, po svoji geografski konfiguraciji, stopnji razvitosti in človeškemu potencialu pa največkrat predstavljajo homogeno področje. In prav v tej luči se nam zdijo smernice deželnega urbanističnega načrta pomanjkljive. Kajti z odpiranjem meje, s pretakanjem

ljudi, blaga in idej bo še potencialna mednarodna vloga dežele in zato bo potrebno pristopiti tudi k inovacijskim metodam gospodarskega in teritorialnega planiranja. To planiranje naj bi imelo za cilj vzpostavljene splošnega ravnotežja na celotnem teritoriju dežele, kar pomeni zmanjševanje razlik med nerazvitimi (obrobni) področji in razvitejšimi centri. Za Slovence pa naj bi to pomenilo tudi aktivno vključitev, kot enakopravni partner, v proces oživitve deželnega gospodarstva in splošnega preporoda.

Izkušnja, nabrana v Italiji pri načrtovanju, gotovo ni olajšala delo tistemu, ki se je lotil problemov, ki so povezani z racionalizacijo teritorialne ureditve v naši deželi. Če drži, kot trdi o pismu poročilo deželnega urbanističnega načrta, da pretekle razprave o odnosu med gospodarskim načrtovanjem in teritorialnim načrtovanjem (kljub poudarjanju povezanosti obeh disciplin) ni obrodila operativnih sadov, kar dokazuje tudi primer deželnega odbora za gospodarsko načrtovanje CRPE. Prav tako drži, da ni moglo jemati kot izhodišče pomanjkanje smernic o tem problemu, ki je v glavnem povezan z dozorevanjem razpolaganja s potrebnimi instrumenti. Potrebno je torej ležeto premisliti, ali se splača začeti s korakom, ki bi se v bodoče dokazal zgrešen, ali pa se raje sploša obravnavati ključna vprašanja racionalizacije ozemlja, ki bi ga bilo potrebno razdeliti na manj ostenih osnovah.

Vemo, da je izhodišče teritorialnega načrta v formulaciji ene ali več možnosti interpretacije strukturalnih značilnosti področja in njihovega razvoja v času. Troje dejavnikov vpliva na oblikovanje teh hipotez: stopnja poglednosti kulturno politične razprave, sodobnost tehnologij za analizo ter simulacijo ozemeljskih pojavov, razpoložljivost zadostno elastičnega sistema zbiranja podatkov, ki naj krije v glavnem informacijske potrebe. Ti dejavniki so izhodišče načrtovanja, čeprav so obenem tudi njegov ne-olajšavni del.

V zvezi z urbanističnim okoljem v naši deželi lahko sodimo, da so pogoj, ki zadevajo tehniko analize in razpoložljivost informacij, v kratkem roku nespremljivi. V tem smislu se strinjamo z oceno o neizdelani urbanistični disciplini, ki jo najdemo v deželnem urbanističnem načrtu. Zato pa ne smemo pozabiti, da je potrebno splošno razčiščenje gospodarskih in ozemeljskih problemov v deželi, kar je mogoče dosegati s stalnim demokratičnim sočutenjem, ki ga morali spodbujati za urbanistično pristojni deželni organi. Če namreč upoštevamo, da res ne spremlja diskusije, tudi zato, ker ni komunikativen in ker se izogiba vprašanj, ki so povezana z razvojem dežele in sanacijo obstoječe strukture.

Kar zadeva obliko tega načrta, valnega instrumenta, je kritika še bolj očitna: izvirne dokumenta ni lahko širiti, še manj pa asimilirati. Ni pa tako očitna kritika problematičnih aspektov načrta, ki bi jih bilo potrebno izreči na račun določenega odnosa med obrobni in središnji področji, vlogi produktivnih vej, ki so tradicionalno podrejene splošnemu gospodarstvu, politiki uravnotežanja ter smotrnega upravljanja naravnih virov bogastva. Če se teh sestavin ne obravnava v zadostni meri in jih korektno upoštevamo, se razlihi vsaka možnost metodološkega utemeljevanja ter definicije ciljev načrta in sredstev, ki so potrebna, da se jih uresniči. V nasprotnem primeru pride v poštev uporaba tradicionalnih načrtovalnih metod, ki so funkcionalna razdelitev v cone, spremljajoča normativna, določanje standardov, ki se običajno ujavljajo na povsem različnih nivojih. Deželni načrt postaja tako tog, z zgolj omeje-

valno vsebino, medtem ko manjkajo v celoti kakršnokoli spodbudna dejavnost, človeških dejavnosti na tem ozemlju.

Nobenega dvoma ni, da si takega instrumenta nismo pričakovali od deželnih organov, ker je diametralno nasprotni pričakovanjem dobrega dela deželnega prebivalstva in še posebej slovenskega. Zato pa tudi ne razumemo, zakaj naj bi postal osrednje teritorialne politike v deželi, ne pa izhodišče za splošno in večstransko sočutenje, za razčlenjeno ozemeljsko politiko, ki naj ne deluje negativno na prebivalstvo obrobni področji, ki jih ta instrument sploh ne upošteva. Gotovo je mogoče doseči kolektivno in zrelo spoznavanje problemov; tudi če se danes zdelo pomanjkljivo možnost za konstruktivno debato o gospodarski in krajski ureditvi naše dežele, bodo te možnosti dane v bodoče, kajti znano je, da pričakujemo celo zaporedje zakonskih in institucionalnih novosti, med katerimi spada na prvo mesto ustanovitev kompenzorijev.

Da bi te pobude ne bile v kati zatrti ali ponizane, bi bilo primerno spremeniti nekatera temeljna pojmovanja, ki zadevajo odnos med deželnim in kompenzorijalnim načrtovanjem. Lahko se namreč vprašamo, zakaj je dežela izbrala pot deželnega načrtovanja, medtem ko doslej ni uresničila obvez, ki jih je sprejela z deželnim zakonom 29/73. Ustrezna izkušnja pri načrtovanju in programiranju bi lahko izhajala prav iz kreative nadobinskih struktur, kot so gorske skupnosti. Tudi če bi načrtovalec ne uresničil, bi se vsaj ohranile upravne izkušnje, ki bi vsakega koraka obogatila izkušnje deželnega načrtovanja in torej omogočile predhodno razčiščenje problema.

Prednost "subregionalnega" načrtovanja v pogojih zaostale discipline je vezana na širino analize in posegov, ki jih je mogoče - glede na manjše razsežnosti - razumeti bolj sintetično. Poleg tega pa bi stalni stik z ozemeljsko stvarnostjo in demokratičnimi predstavniškimi organi omogočal lažjo selekcijo osrednjih tem, okoli katerih bi nato določili cilje in metodologijo deželnega načrtovanja. Naravnost medobinskih načrtovalnih in upravnih organov bi kompenzorijalno pomanjkljivosti instrumentalnega, tehničnega in informativnega značaja, obenem pa bi bili ustvarjeni temeljni pogoji za razplet politične in kulturne razprave o vlogi deželnega načrtovanja v trenutku, ko so se umaknili s pozornosti državnih organov za družbeno in gospodarsko programiranje.

Izhajajoč iz stanja, ki ga pogujejo obstoječi zakoni, kakor tudi način, kako se deželni urbanistični načrt ločiva vprašanja upravljanja na nižjih nivojih, so načrtovalne naloge razdeljene nekam mehansko, preko dodatne specifikacije vsebine deželnega načrta, medtem ko sploh niso izrecno omenjene možnosti stimulacije ter preverjanja načrta na kompenzorijalni ravni v odnosih na politiko višjih organov. Ureditve odnosov med različnimi upravnimi organi nas spominjajo na sistem sklicevanja na organe, ki jih je treba še ustaviti, katerim naj bi pripisali možnost reševanja problemov, kot če bi sama ustanovitve teh organov pomenila, istosčasno odkritje načina, kako rešiti krizo teritorialnega razvojnega modela. Odsotna je torej razvoja vizija upravnih struktur v okviru pojmovanja procesov odločanja na osnovi participacije. Od tod torej zamisel "subregionalnega" načrtovanja, na katerih sloni izkušnje najbolj naprednih deželnih zakonodaj v Italiji.

Opustiti je treba pretirano ambiciozne načrte, preapleteno pristopanje in preiti k poglavljanju problemov, ki so trenutno na dnevnem redu, da bomo jutri lahko delali s širšimi smernicami in bolj ustreznimi sredstvi.

Standardi

Dežela Furlanije-Juljska krajina s posebnim statutom ni ustrezno upoštevala heterogenost krajskih, družbenih, gospodarskih in nenazadnje tudi komponent etničnega značaja (ki so dali deželi posebni statut) in je rešila vprašanje določitve standardov s kriteriji in normativami, ki so splošne in vodijo v poplavitve načrta. Če bi standardi ustrezali načrtovanju velikih urbanih sistemov, gotovo ne ustrezajo suburbanim in obrobim krajskim sistemom: tedaj bi torej bilo bolj primerno, če bi v deželnem urbanističnem načrtu določili kriterije in splošna načela, preko katerih naj bi urbanistični konzorciji dosegli specifične cilje obravnavanega ozemlja.

Kompenzoriji

Pot oblikovanja kompenzorijev je dejansko obvezna, ker izhaja iz objektivne nujnosti organizacije ozemlja na upravnih ravneh, ki so širše od občinskih. Vsak ukrep v tem smislu samo utrjuje in jo dokazuje oblikovanje občinskih kompenzorijev, ki že obstajajo v naši deželi. V tem smislu politična volja ustanavljanja kompenzorijev, ki naj bodo novi organi načrtovanja in upravljanja, pomeni važno novost, pri čemer pa je treba v celoti ovrednotiti tudi vsebino deželnega urbanističnega politike v zvezi z razdelitvijo ozemlja po kompenzorijih.

Razprava na to temo širilo Italije spodbuja razmišljanja o vlogi in sestavi, ki jih zadevna dežela zakonodaja na urbanističnem področju (in torej deželnem urbanističnem načrtu) predvidevajo za konzorcije in njihove skupščine. Znano so že omejenosti tega upravnega organa o katerih so že večkrat opozorili na drugem mestu, ker v italijanskem upravnem redu nima še določenega samostojnega mesta, se lahko sprasujemo, kako na ta nova ustanova sprejemala upravno decentralizacijo, ki zadeva v glavnem prav splošno urbanistično načrtovanje.

V zadnjih letih se je način obravnavanja urbanističnih problemov korenito spremenil. Več na občinama splošna instrumenta, pač pa je se osredotoča na probleme uresničevanja in upravljanja. V tem trenutku je torej usoda splošnega načrtovanja zelo meglezna. Kot se je že zgodilo v deželah, ki so naprednejše od naše, bi se splošno regulacijski načrti lahko postopoma spreminjali iz pretežno omejevalne vsebine v ozemeljske sheme, v katerih naj bi imeli prednost ideativni in spodbudni elementi. Če bi se to zgodilo tudi v Furlaniji-Juljski krajini bi bilo namreč omogočati preprosto predlaganje pristojnosti kompenzorijev, ne da bi decentralizirali tudi pristojnosti, ki je sedaj trdno v rokah deželne uprave. Šele tedaj bi to pomenilo kakovostni presek v splošnem načrtovanju. Izognili bi se tudi nevarnosti oblikovanja kompenzorijalnih načrtov s seštevanjem obstoječih občinskih načrtov.

Kompenzorijem ne moremo dodeliti pristojnosti načrtovanja in upravljanja ozemlja, ne da bi obenem določili vsaj minimalno raven samostojnega odločanja, ki naj pride do izraza v sestavi skupščinskih organov urbanističnih konzorcijev. Tudi ne zadostuje nehanizem, po katerem ima vsak član skupščine oblast, ki ustreza težji njegovega glasu. V tem primeru so namreč prizade manjšinske komponente nekakega ozemeljskega sistema, ki pa na splošno opravljajo pozitivno funkcijo, ki niti ni obrobna in katerim je treba priznati aktivno vlogo. Isti mehanizem ne jamči ustreznega predstavitvišstva manjših občin, v kolikor glas ni povezan z ustanovo, ki ga izraža, pač pa na število prebivalstva. V tem smislu nas vse to spomni-

nja na že obstoječe ustanove (mislimo na pokrajine). Organi, ki jih opredeljuje deželni urbanistični načrt z deželno zakonodajo, niso zadostno razčlenjeni, da bi lahko zares predstavljali novost v strukturah upravljanja ozemlja: model, ki je prevladal, je centralističen, brez pomenljivih povezav s podobnimi strukturami in brez jasne opredelitve nalog in upravnih oblasti, ki naj bi ne vzbujali konfliktov s krajevnimi avtonomijami.

Zaščitena področja

Osnutek deželnega urbanističnega načrta predvideva tudi določene okvire zaščite krajskih značilnosti s posebnimi normami. Kar zadeva splošno problematiko je morda dovolj, če podčrtamo sledeče pomisleke: prekomerno enostranska je usmeritev, ki je bila dana obrobim področjem, v kolikor predložene omejitve ne nudijo osnov za organizacijo in torej mnogostranski razvoj teh področij, skladno z raznolikostjo družbene in gospodarske stvarnosti teh področij. Drugače nam, ki naj bi usmerjala in upoštevala celovito finalizacijo teh področij in upoštevala raznolikost družbene in gospodarske stvarnosti, bi lahko nudila krajevnim upravam instrument, s katerim bi se bolje lotile kočljivega problema "zaščitenih" področij.

Znano je, da zaščitena področja v Italiji in drugod kažejo vrsto pomanjklivosti zaradi enostranske usmeritve, ki jim je bila dana. Ne zadostuje opravičevanje nujnost zaščite določenih ozemeljskih značilnosti naravnoslovnih motivacij, medtem ko to ozemlje služi za dejavnosti na njem živčvečega prebivalstva. Če upoštevamo predvsem nujnost ohranjanja, ne upoštevamo pa mnogostranski razvoj ozemlja, ki bi ga bilo treba zaščititi, kar pomeni slediti pojmovanjem, ki ne jemljejo v poštev zaščite ozemlja s pomočjo samega prebivalstva. Brez zaupanja in podpore prebivalstva se v naprej ustvarjajo razlogi konfliktov, napetosti med različnimi komponentami. Zato smo mnenja, da zgolj zaščita in torej omejevanje oziroma odpravljanje gospodarskih dejavnosti na zaščitenih ozemljih pomeni poudarjati gleda na kulturne in antropске značilnosti ozemlja predvsem a socialni aspekt, ki je konec koncev škodljiv tudi za zaščito, saj se pomizujejo družbeno-gospodarske težnje prebivalstva.

Poleg tega, da zaščita take vrste, kot je predlagana v deželnem urbanističnem načrtu, ne sledi ciljev naravnega razvoja ozemlja, bi morala področja, ki so blizu velikih mest tudi služiti rekreaciji mestnega prebivalstva. V tej luči bi bilo potrebno ponovno preuštiti kriterije načrtovanja in razmejevanja ter katalogirati vse značilnosti posameznih zaščitenih območij. Zato bi bilo potrebno pripraviti analize ne samo naravnoslovnega značaja, pač pa tudi gloce na kmetijsko in gozdno strukturo ozemlja, ki bi morda spadale pod krajsko zaščito ter analize morebitnih dejavnosti, ki so gospodarsko pomembna, nadalje krajske ocene ter analize rekreativnega potenciala in možnosti izkoriščenja turizma in razvedrila skladno z okoljem.

Zaupanje prizadevata prebivalstva ter odprava njegovih pridržkov do krajske zaščite so ne posredno odvisni od povezanosti njegovih koristi s cilji zaščite okolja. Zares učinkovita zaščita ne prezira objektivnih značilnosti ozemlja, ki ga obravnava. Elastična procedura urbanističnega načrtovanja omogoča dialektično primerjavo mnenj in koristi, racionalizacijo razprave in interesnih antagonizmov, ki bi v nasprotnem primeru vzbudili le aporistično zavračanje predlogov.

Predlogi za razvoj produktivnih dejavnosti

Kot dopolnilo temeljnih argumentacij, ki smo jih doslej opisali, sledijo tu še nekatere opombe k deželnemu urbanističnemu načrtu, ki zadevajo ureditev ozemlja in načrte glede na dejavnosti, ki so na splošno prisotne v deželi.

Kmetijstvo

Deželni urbanistični načrt je oblikovan po strogi razdelitvi področij in dejavnosti v posameznih območjih, ne upošteva pa - v zvezi s kmetijsko dejavnostjo - zapolnenosti kmetijske stvarnosti, ki prihaja do izraza v veliko raznolikosti zaradi geomorfoloških, pedoloških, klimatskih, družbenih in drugih razlogov. V obrobih področjih, kjer po večini žive Slovenci, kmetijska dejavnost ni enolična, glede na strukturo in usmeritev, pač pa se v glavnem pojavlja kot dopolnilna dejavnost poleg drugih gospodarskih dejavnosti. Poleg tega pa prihaja do izraza z očitno diferenciacijo, ker razen izjem ne obstajajo specializirana področja ali teritorialne specializacije. Ker so ta področja po večini obrobna in zaradi morfoloških značilnosti ozemlja (v glavnem je gorato) ni mogoče predvideti enolično specializacijo na ravni področja ali teritorija, pač pa razvoj kmetijskih dejavnosti kot pretežno dopolnilnih, kar je v časih energetske in družbeno-urbane krize pozitivna vrednota. Posplošena raba indeksa lahko v tem družbeno-gospodarskem okviru povzroči splošno stagnacijo teh ozemeljskih, posebno še, če upoštevamo omejitve oziroma dejstvo, da posameznik ne uživa dejavnosti, ki so blizu velikih mest tudi služijo rekreaciji mestnega prebivalstva. V tej luči bi bilo potrebno ponovno preuštiti kriterije načrtovanja in razmejevanja ter katalogirati vse značilnosti posameznih zaščitenih območij. Zato bi bilo potrebno pripraviti analize ne samo naravnoslovnega značaja, pač pa tudi gloce na kmetijsko in gozdno strukturo ozemlja, ki bi morda spadale pod krajsko zaščito ter analize morebitnih dejavnosti, ki so gospodarsko pomembna, nadalje krajske ocene ter analize rekreativnega potenciala in možnosti izkoriščenja turizma in razvedrila skladno z okoljem.

Zaupanje prizadevata prebivalstva ter odprava njegovih pridržkov do krajske zaščite so ne posredno odvisni od povezanosti njegovih koristi s cilji zaščite okolja. Zares učinkovita zaščita ne prezira objektivnih značilnosti ozemlja, ki ga obravnava. Elastična procedura urbanističnega načrtovanja omogoča dialektično primerjavo mnenj in koristi, racionalizacijo razprave in interesnih antagonizmov, ki bi v nasprotnem primeru vzbudili le aporistično zavračanje predlogov.

Zato menimo, da za zaščito krajskih značilnosti ni odločilna uporaba indeksov ali razdeljevanje con po strogih kriterijih, vsaj kar zadeva obrobna področja, ki nimajo homogenih značilnosti. Krajske značilnosti kmetijskega področja so neposredno povezane s strukturami in organizacijo področja, ki tam prevladuje in morajo iz njih izhajati. To pa je mogoče doseči samo preko analize vseh dejavnikov, ki vplivajo na določeno dejavnost in torej na ozemlje. Glede na to, da kmetijska dejavnost, kot se je razvijala na omejenih ozemljih, ni homogen, da bi za krepitve in izboljšanje krajevi ga kmetijstva bilo zelo škodljivo vsiljevanje shem, to pa bi bilo v očitnem nasprotju.

Zato menimo, da za zaščito krajskih značilnosti ni odločilna uporaba indeksov ali razdeljevanje con po strogih kriterijih, vsaj kar zadeva obrobna področja, ki nimajo homogenih značilnosti. Krajske značilnosti kmetijskega področja so neposredno povezane s strukturami in organizacijo področja, ki tam prevladuje in morajo iz njih izhajati. To pa je mogoče doseči samo preko analize vseh dejavnikov, ki vplivajo na določeno dejavnost in torej na ozemlje. Glede na to, da kmetijska dejavnost, kot se je razvijala na omejenih ozemljih, ni homogen, da bi za krepitve in izboljšanje krajevi ga kmetijstva bilo zelo škodljivo vsiljevanje shem, to pa bi bilo v očitnem nasprotju.

Industrijske obrtniške in trgovinske dejavnosti

Medtem ko je mogoče delno opredeliti težnjo po opredeljevanju področij z industrijskimi, obrtniški in trgovinskimi aglomeracijami, ter storilni in splošne deželne koristi, ne razumemo razlogov, zaradi katerih se izključuje vsakršna produktivna dejavnost na širokih deželnih področjih, predvsem obrobih, posebno še, ker se je tolikokrat poudarilo namen prispevati preko deželnega urbanističnega načrta k splošnemu uravnotežanju teritorialnega, gospodarskega in družbenega značaja dežele. V nasprotju s temi nameni se zdijo pripravljene urbanistične norme, ki v postopnih fazah omejujejo ali aprioristično določajo v vsakem primeru posege, ki brezpozorno spreminjajo naravno okolje, medtem ko v naprednejših državah ponovno razmišljajo o vrednosti razvojnih modelov, ki so povezani s koncentracijo gospodarskih dejavnosti v majhnem številu mest. To pa zato, ker prav izkušnje z večjimi aglomeracijami ustvarjajo velika družbena in ekološka neravnovesja. Z uresničevanjem takega pojmovanja ozemeljske ureditve bi pospeševali, po našem mnenju, beg s podeželja, premikanje delovne sile v večja mesta in torej premik prebivalstva v privilegirane cone. Odeve je poudarjati, kako je to škodljivo za slovensko etnično skupno, ki živi v Beneški Sloveniji. Poiskati je torej treba usmeritev, ki naj zajamejo bolj uravnoteženo razdelitev posameznih dejavnosti na teritoriju tudi z namenom, da se obidejo družbena, etnična in zaposlitvena neravnovesja, upoštevajoč težnje posameznih področij ter izročila posameznih con, čeprav so zanje značilna različna merila in različni odnosi v primerjavi z osrednjimi conami. Ne razumemo, kako je mogoče doseči zasedeno ravnovesje, ki ga omenja uvod deželnega urbanističnega načrta, z urbanistično politiko, ki si ne zastavlja problema krepitve obstoječih dejavnosti in ustreznega produktivnega razvoja le-teh, odmaknjenosti od glavnih deželnih

Za področja, ki so v bližini gonilnih industrijskih centrov, bi morali določiti elastično urbanistično politiko, i naj omogoči ustvarjanje cele vrste stranskih dejavnosti, po večini obrtniškega značaja, manjših in srednjih industrijskih podjetij, predvsem na obrobih področjih. Potrebna bi torej bila široka paleta posegov v vseh vejah gospodarstva (industriji, obrtništvu, trgovini, turizmu), kakor določa EGS za obrobna področja. Zato je v okviru deželnega urbanističnega načrta potrebna globalna usmeritvena izbira nameščanja novih pobud, ki naj razvijejo smotne in primerne izbire, skladno s stvarnostjo, ki jo opredeljujejo osimski sporazumi. Pri tem je potrebno upoštevati perspektive, ki so to že prisotne ter možnosti razširitve, v bodočnosti, sodelovanja na širši območja.

Vsekakor pa bi turistična dejavnost morala biti povezana s pojmovanjem turističnega razvoja, upoštevajoč komplekarnost področij ter potrebe čezmejnih področij v okviru širše perspektive gospodarske integracije ozemlja.

središč (to, seveda, velja v manjši meri za tržaški Kraš), premošitve strukturalnih, infrastrukturnih pomanjklivosti. Močnejše izseljevanje iz teh področij bi negativno vplivalo tudi na okolje, kajti deželna uprava ni sposobna in nima učinkovitih sredstev, da bi nadoknadila praznino, ki bi nastala zaradi tega.

Za področja, ki so v bližini gonilnih industrijskih centrov, bi morali določiti elastično urbanistično politiko, i naj omogoči ustvarjanje cele vrste stranskih dejavnosti, po večini obrtniškega značaja, manjših in srednjih industrijskih podjetij, predvsem na obrobih področjih. Potrebna bi torej bila široka paleta posegov v vseh vejah gospodarstva (industriji, obrtništvu, trgovini, turizmu), kakor določa EGS za obrobna področja. Zato je v okviru deželnega urbanističnega načrta potrebna globalna usmeritvena izbira nameščanja novih pobud, ki naj razvijejo smotne in primerne izbire, skladno s stvarnostjo, ki jo opredeljujejo osimski sporazumi. Pri tem je potrebno upoštevati perspektive, ki so to že prisotne ter možnosti razširitve, v bodočnosti, sodelovanja na širši območja.

Turizem

Deželni urbanistični načrt določa, kar zadeva turistično vejo gospodarstva programske smernice ter posebna področja, ki potencialno lahko omogočajo industrijsko organizirane pogoje. To pa se nam zdi v nasprotju s turistično stvarnostjo obrobni področij od Trsta do Trbiža, ki so tranzitna področja k turističnim privlačnim polom. Programske smernice deželnega urbanističnega načrta bi morale torej usmerjati to vejo tudi k decentralizaciji upoštevajoč obstoj velikih mest in torej potrebo po razvedrilo prebivalstva v majhnem območju. Mnenja smo zato, da smo turistična politika, ki naj ovrednoti klimatske ter geomorfološke značilnosti obale in Krasa, Gorjskih brd, Predalp in vzhodnih Alp, ki so naravno prilagojene za sprejem že preizkušene oblike socialnega turizma in razvedrila, lahko ustrezno razpoložljivosti delovne sile posameznih operaterjev, v glavnem na osnovi družinskega jeda. V nasprotnem primeru bodo ustvarjene globoka neravnovesja na tem ozemlju v korist gospodarskemu, etničnemu in družbenemu okolju tujih pobud.

Vsekakor pa bi turistična dejavnost morala biti povezana s pojmovanjem turističnega razvoja, upoštevajoč komplekarnost področij ter potrebe čezmejnih področij v okviru širše perspektive gospodarske integracije ozemlja.

Trst, junija 1977

NOVOSTI NA SLOVENSKI KNJIŽNI POLICI

Vsa dela Toneta Svetine
v izdaji založbe «Borec»

Res redek primer, da še živeči pisatelj doživi izdajo izbranega dela. Znaní vojni roman «Ukana», ki je izšel v tolikšni nakladi, je pošel Svetinovo novo delo «Ognjeni plaz» govori tudi o osvoboditvi Trsta

Razmeroma malo je takih slovenskih pisateljev, ki bi se za časa svojega življenja doželi izdajo izbranega dela, kot ga je doživel nedavno Tone Svetina. Izdaja pri založbi Borec. Še toliko bolj redko velja to za pisatelja, ki pravzaprav še ni doživel svojega vrha in čigar delo še niti ne kaže zaokrožene zaključene podobe. Tone Svetina je vsekakor izjemen pisatelj, ta izjemnost pa opravičuje tudi izjemno izdajanje njegovih del. Če k temu dodamo uspeh z romanom Ukana, uspeh, kakršnega ni doživel še noben slovenski pisatelj, potem je izdaja izbranega dela toliko bolj razumljiva in na mestu.

gah med slovenske bralce. Založba Borec se je odločila da Svetinovi Ukanu doda njegove lovske zgodbe v knjigi Ognjeni plaz, njegovo novo knjigo Ognjeni plaz, ki ni roman, ne kronika, temveč razgibana pripoved o partizanski enoti in ljudeh, ki so enoto sestavljali in ki skupaj s svojo enoto na straneh Svetinove obsežne knjige znova živijo v vsej resničnosti in prepričljivosti. Nedvomno bo knjiga našla svoj širok odmev med nekdanjimi borci, zlasti borci juriškega bataljona, pa tudi med vsemi tistimi, ki šele iz knjige spoznavajo veličino osvobodilnega boja.

Prvo knjigo v izbranem delu predstavlja knjiga lovskih zgod in iz življenja v naravi. Ognjeni plaz je knjiga, ki vsebuje prva dela Toneta Svetine. Loc in narava sta mu bila vedno blizu. Že od mladih nog je spoznaval življenje v naravi, obnašanje živali, lov in tako so nastale njegove prve novele in črtice, s katerimi je ustopil v literaturo.

Druge, tretja in četrta knjiga izbranega dela je znani vojni roman Ukana, ki tako po izjemnih uspehih prihaja spet na knjižni trg, da bi zadovoljil še nove potrebe.

Peta knjiga izbranega dela je Ognjeni plaz, novo delo, v katerem je Svetina predstavil juriški bataljon 31. divizije NOV in ga posvetil veliki ideji splošnega ljudskega odpora. Svetina sam je bil borec tega juriškega bataljona. Pisanje o bataljonu pa se je lotil, da bi ustregel prošnji živih tovaršev in se oddolžil spominu padlih in oživel bataljon, ki je v bojih za osvoboditev Primorske, v zadnjih mesecih vojne odigral tako pomembno vlogo. Po besedah samega pisatelja je ta njegovo delo poskus pisati o živih, poskus rekonstrukcije enote in pričevanje o resničnih dogodkih in pričevanje o živih in mrtvih borcih. Knjiga je mozaik nešteti zgod in različnih usod in ima pomembno, ideološko-politično, psihološko in estetsko-literarno stran. Zlasti izstopa psihološka eksistenčni vidik, saj je to knjiga o smrti, ki je bila res čas bojevalne juriškega bataljona nenehno prisotna in katere senca diha iz vsake strani knjige. Pisatelj je tudi opredelil, da o juriškem bataljonu ni bilo pisanih knjig in da je ob koncu vojne imel podatke za kakih osem ali deset borec. Zato na knjigo zahteva 111 imen, od tega 31 naidal borec. Je to sicer mozaik podatkov, od nastanka v decembru 1944 do osvoboditve Trsta, kjer je bil juriški bataljon vključen v drugo enoto in je s tem dejansko prenehal obstajati. Pri tem je, seveda, pisatelj vsa dopetja literarno obdelal in svojo pripoved o resničnih dogodkih in imenih sprostil. Čeprav are za pripoved o dogodkih in o ljudeh, o resničnih dogodkih in resničnih ljudeh, pa se knjiga izredno zanimivo bere. Vsekakor je več kot so kronike brigad, ki jih dobivamo v knjigah, saj ne vsebuje samo faktografskih podatkov, temveč prikazuje resnično življenje.

Pisatelj ima prav, ko pravi, da je težko pisati o ljudeh, ki so še živi, pa čeprav pisec o njihovem življenju in delovanju pred tridesetimi leti. Prav tako mi verjamemo, da se takega pisanja ne bi hotel več zalepa lotiti. Prav mi velja lahko damo, da je knjiga Ognjeni plaz težko ocenjevati z običajnimi literarnimi merili. Kljub temu pa je pred nami izredno razgibano delo s tematiko osvobodilnega boja, delo, ki pripoveduje o partizanski borbeni enoti in njenih ljudeh, ki nam posre-

V svoji knjigi «18 velikih» je Andrej Budal zapisal o Levstiku tudi sledeče zelo resnične besede: «Bil je vseh del mojster in vseh rev gospodar». Da je bil vseh del mojster, pravi njegovo vesstransko delo, ki zajema vsa književna področja: pesništvo, pripovedništvo, kritiko, jezikoslovje, časnikaštvo in še drugo. In vsemu je vtisnil pečat svoje edinstvene sposobnosti, tako da je postal slovensko književnost in jezik na novo, trdne temelje in čeprav so poznejši jezikoslovci in književniki spremenili nekatera njegova pravila in načela, so njegove zasluge na tem področju neizbrisne in jo njegovo ime, večno blestelo med prvimi imeni slovenske književnosti.

In kot prvi je na začetku resničnih deli drugih del Budalovega zapisa, da je bil vseh rev gospodar. Ta velik in zaslužen mož je prejel za vse, kar je ustvaril in dal svojemu narodu, le nasprotno in nevalovno ter je vse svoje življenje preživel v neprestani borbi za vsakdanji kruh in življenjski obstoj. In to vse do smrti, ki ga je stila v zreli moški dobi, starega komaj 56 let.

Fran Levstik se je rodil 28. septembra 1831 v Spodnjih Retljah blizu Velikih Lašč na Dolenjskem. Po opravljeni ljudski šoli v domačem kraju, je odšel na gimnazij v Ljubljano, kjer je s svojo odličnostjo in kritično besedo postal nekaj duševni voditelj naprednejše mladine. In prav zaradi tega, kar je bilo v tedanjih časih v nasprotju s šolskimi pravili, še posebno ker ga je katoliški Glavočnik zatolžil zaradi nekaterih njegovih pesmi, je Levstik prišel navzkriž s šolskimi oblastmi, tako da je zapustil gimnazij ne da bi bil opravljen zrelosti izpit.

V vsem tem času pa je tudi vrsto pesni ter je pripravil svojo prvo zbirko in jo izdal leta 1854

V soboto, 25. junija, sta pripravila moški in ženski zbor nabrežinskega PD Igo Gruden koncert, o katerem damo podrobnejšo oceno na drugem mestu. Zbora pa sta nastopila tudi skupaj v mešanem zboru, kot kaže naša slika.

LETOS POTEKA 90 LET OD SMRTI FRANA LEVSTIKA

Pesnik, pisatelj, kritik, časnikar
ki ni klonil niti pred revščino

Zaradi doslednosti v svojih načelih mu je bila zaprta pot v višje šole
Klerikalci dr. Costi je bil tako «pri srcu», da mu je rekel: «Pogine naj pes»!

v drobni knjižici s skromnim naslovom «Pesmi». In kot se bere, je mladina Pesmi sprejela z velikim navdušenjem, jih z veseljem prebrala in recitala. Toda šolske oblasti so prepovedale prinašati «Levstika» v šolo in so tudi knjigarnarja prisilile, da je prekinil s prodajo «Pesmi».

Levstik je zapustil Ljubljano ter odšel na učenje v neki nemški zavod v Olomuc na Moravsko. A sroka pravice, iztegnjena iz Ljubljane, ga je tudi tam dosegla. Z omejenimi katehetskimi knjigami je namreč poslal v Olomuc zelo neugodno oceno o Levstikovih pismih; ravnanje zavoda, ki je zahtevalo, da pesmi prebravijo, oziroma zataji, česar pa pesnik Levstik ni hotel storiti. Zato je zapustil Olomuc in tam, kjer je bil, našel prijatelje, ki so ga sprejeli in mu nudili pomoč. Vendar ga ni bilo dovolj, da bi se ga lotil zares z veliko vnemo. Zbral je in prepisoval gradivo iz vseh možnih virov, da bi bil slovar čim bolj popoln. Toda bi bil slovar čim bolj popoln? Na splošno nismo mirovali, dosegli nasproti niti nismo, ki je pripravil slovar, razpustil — in Levstik je bil spet na cesti. V tem času je zbral še toliko gradiva, da je dejal Stritarju: «Čeprav sem vendar tega bi ne dal niti za 20.000 zlatnikov».

Iz te zopetne stiske je Levstika rešil prijatelj Stritar. Povabil ga je leta 1870 k sebi na Dunaj, da bi pomagal pisati in urejevati «Zvon», ki je tega leta začel izhajati. Na Dunaju je tudi ustanovil satirski list «Pavilhan», v katerem je vedno ostro kritiziral vse, ki so, po njegovem mnenju, izročili politični položaj v svoje osebne koristi. Seveda mu je to pisanje nekako vedno bilo nasprotovanje, kar je povzročilo izgubo naročnikov, zato je list moral kmalu utihniti.

Po dveh letih je zapustil Dunaj ter se leta 1872 vrnil v Ljubljano, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Neprestani boji s političnimi nasprotniki in skrb za svoj življenjski obstoj ter velika razočaranja, so naposled stisli telesno moč in krepak značaj tega pomnega Dolenjca. Začel je pešati in v začetku leta 1885 hudo zbolel na ledvica. Izkal je zdravljenja povsod, kjer je upal, da ga bo našel, ter se zlasti zadnje čase zelo boril za življenje; toda vse zaman. Se bere, da se mu je proti zadnjemu tudi um nekliko omračil. Umril je v Ljubljani, 16. novembra pred devdesetimi leti star komaj 56 let.

Pošta se mu imenovati, ker bi nisem bil pes! A vendar glave ne uklanjam, tam ne bodem je nikdar in brez bojazni se oznamam: Ti slepec si, a ti slepar!

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

Levstik je bil v Ljubljani, kjer je dobil službo v lisejski knjižnici. Od tedaj je živel bolj mirno. Politično udejstvovanje je skoraj popolnoma opustil. Živel je le še za književno delo, zlasti za mladinsko leposlovje, kar je tudi del, kako malo tega slovarja imamo. Napisal je precejšnje otroške pesmi, igrice in povesti; res, prave bisere.

KULTURNO PISMO IZ PRAGE

Operne prireditve
v Narodnem divadlu

Lepa Prodana nevesta nima primernih
pevskih moči - Praga zna primerno ceniti
in uveljaviti vedno veljavnega Mozarta

Sloves državno gledališče v Pragi se je zaradi restavriranja gledališke stavbe z bolečim srcem poslovilo z odra Narodnega divadla. Namesto v treh stavbah razvija odsej svoj program v dveh hišah, in sicer v Smetanovem gledališču nekdanji Vel'ki operi 5. kvetna in e-nem najstarejših gledališč v Tylovem divadlu, naknadnem Stavovskem gledališču, v katerem je med drugim deloval tudi Mozart.

Tako mi je bilo v času Prške pomladi poleg koncertov na voljo nekaj opernih predstav v imenovanih dveh hišah. Seve, najbolj česke opere Smetanove Prodane neveste ljubitelji opere skoraj ne more obiti. In tako sem si že, ne vem kolikokrat, ogledal v Pragi in v drugih češkoslovških gledališčih to ljubko in najbolj veselo ljudsko opero, ki z vedno glasbo genialnega Smetane vselej razvedri cloveka. Kljub temu sedanja uprizoritev ne zadovolji poznavalca operne umetnosti. Predvsem je kočljivo uprizoritev koketiranje po modernem izrazu, ki ga je primeren ljudski operi težko prikriti in izboljšavati. Po drugi strani pa je boleča ugotovitev, da razen redkih izjem Praga danes ob kopicah starih dobrih pevcev, ne premore kvalitete solistične zasede za Pradno nevesto. Še vedno nastopajo preizkušeni veterani, ki pa ne zmorejo več svežega petja in živahne igre. Ugotovitev je skoraj neverjetna, vendar četi to tudi sami priznavajo in čakajo na mlajšo generacijo pevcev, ki naj bi osvežila Prodano nevesto.

Toliko bolj zadovoljujejo operne predstave, zlasti dela W. A. Mozarta, ki ima kot avtor to tako rekoč domovinsko pravico. Skoraj vse njegove opere izvajajo v Tylovem divadlu, ki je najprimernejše okolje za iz Mozartovih časov. Ne smemo pozabiti, da je bil leta 1786 v tem gledališču triumfalno uprizorjena Figarova svatba, ki so jo pred tem na krstni predstavi na Dunaju, zaradi provokativne vsebine precej hladno sprejeli. Leto zatem, 1787, je v isti hiši doživel zmagoslavno krstno izvedbo Mozartova opera Don Juan pod dirigentskim vodstvom samega Mozarta, ki je delo posvetil Pragi.

Lepa, komorno dopadljiva je bila predstava Mozartove opere Beg iz Seraja. Poleg solglovo čiste glasbene interpretacije pod vodstvom odličnega mladega dirigenta Jijfija Koute, bi na prvem mestu opozoril na okusno, odskočno efektivno scenografijo Oldricha Simacka. Tudi odgovarjajoči kostumi Olge Filipčeve so se v izvedbi prijetno vključili v uprizoritev pod režijskim vodstvom Premysla Kočija, ki je spretno izkoristil zlasti scenografijo za dopadljive hitre spremembe. Izvrstnega Selima pasja (govorna vloga) je po pojavi, umirjeni igri in letem naganem podal operni pevec Rudolf Jedlicka, očarljivo komstanco Ivona Effenberkova, ljubko Blondo Ivona Valentova, Hubmonta je pevsko lepo in igralsko zadržano podal Vojtech Kocian, za valenega Osmina je pevsko in igralsko hudomušno podal basist Karl Petr, dober sicer živahni predstavitelj Pedrila Alfred Hampel ni bil pevsko dober vlogi.

Prški operni ansambel goji Mozartove opere z enakim spoštovanjem kot dela čeških in slovških avtorjev. Sodeč po predstavah, ki sem jih bil v nekaj desetletjih videl na praskem «Mozartovem» odru, smem trditi, da jim je draž svojestraneje v strokovnem svetu tako imenovana Mozartova sloga izredno blizu.

Predstave, ki jih muzicirajo orkestri in pojo pevci bodisi v nemškem in italijanskem originalu ali prevedena v češčino, izvedena v starem baročnem slogu, ali v sodobnem duhu modernega gledališča, izražajo vselej tisto upodobitveno noto in igrivost, ki je tako tesno povezana z Mozartovim mišumom in gledališko radoživostjo. Zato so vsakokratne nove uprizoritve Mozartovih glasbeno-dramatskih del na praskem odru, prav takšen dogodek, kot nanovo postavljena dela domačih avtorjev Smetane, Dvořaka, Janáčka, Martinu, Suhnija in drugih.

Mozartova Carobna pisala, ki sem jo videl pred dvema letoma v tem gledališču, je bila tokrat uprizorjena v novem, modernem režimskem konceptu. Isti režiser, a kolikšna sprememba obeh predstav! Že prejšnja uprizoritev je bila odkritje novih pogledov na Mozartov slog, sedanja pa skoro da «okantana» po idejni preobrazbi. Velicina uprizoritve je vendarle v triumfu Mozartovega duha, ki preveča to delo. Ne samo, da izredno moderna režija in scenografija to potrjuje, ampak ideja dela celo dopolnjuje. Prav v tem je uspeh predstave, ki jo je ob pomoči scenografije in kostumografije Květoslava Bubenika z veliko fantazije in novo iznajdljivostjo mojstrsko režiral v svetu priznani operni režiser Václav Kašík.

Nasploh je bila predstava pod vodstvom dirigenta Josefa Kuchina čisto svojevrsni glasbeni in gledališki užitek. Razgiral se je ansambel prvotnih pevcev izrednih glasov. Težko bi bilo koga izločiti, vendar naj omenim med izvirnimi protagonisti vsaj Jaroslava Horacka v vlogi Sarastro, odlično pevko ene najtežjih vlog Krallice noté Jano Janáčevo, priklupno Pagano Nado Sormovo in nenad krilivega hudomušno živahnega Pa-

pagena, ki ga je okretno in z izdatnim lepim glasom izoblikoval Jaroslav Majtner. Pevsko izvirnost in kreativno zapeljivost so bile sarmantne tri dame, ki so jih predstavljale Daniela Součova, Eva Hlohilova in Ivana Mixova, ljubka Anna Borilova kot Pamina, impozanten Viktor Kočí kot duhovni in dopadljivi črnec Monastatos Milaha Karpiska.

Med vsemi je dominiral vzhodnonemški pevec Peter Schreier, ki je z žametnim glasom, vzorno tehniko, perfektno dikcijo, s poljavnostjo in inteligentno igro ta večer kot gost odlično interpretiral Mozartovo delo.

Tako je po zaslugi vseh sodelujočih izvenredno odlična podana predstava Carobne pisale kot vzor sodobnega interpretiranja Mozartovih del.

Mojstrsko delo češkega komponista Leoša Janáčka Sivar Makropulos, ki kljub prezahtevnosti poslušanja in razumevanja vse bolj utira pot na odre velikih evropskih gledališč.

Utopistična tragikomedija Sivar Makropulos češkega pisatelja Karla Čapka je navdušila Leoša Janáčka v tolikšni meri, da je s svojo genialno glasbo ustvaril ekspressionistično umetnino velikega formata. Osnova dejanja je utopija fantastične zgodbe, v kateri Elna Makropulos, hči grškega zdravnika, s pomočjo eliksirja živi neskončno dolgo življenje. Zena se ne stara, živi brez ljubezni in strasti, brez vesti in odgovornosti do drugih ljudi, dokler ne pride do filozofskega spoznanja, da clovek okusi nekaj lepota le tedaj, če ve, da bo minilo. Zato si nihoče izmed ljudi, ki jo obdajajo ne zeli čudežnega eliksira za podaljšanje življenja brez smisla.

Bolj kot vsebina govori o človekovih stiskah Janáčkova glasba, izredna v instrumentalni, melodijski in vokalnih partih, ki zahtevajo od pevcev izredne zmogljivosti. Tem so bili v glavnem kos, zlasti še sopranistka Nadežda Kniplova, ki je pevsko in z zadržano igro podala lik lepe, hladne Emilije Marty. Tu drugi protagonisti, Zdeněk Svěhla kot Albert Greger, Miroslav Frydlewicz kot solicitar Vitek, Zora Jehlićkova kot mlada Kristina, Premysl Kočí kot Jaroslav Prus, ki je opero tudi režijsko smiselno pripravil, Karel Dobr kot Janek, Karl Berman kot odvetnik Kolenaty, Jan Hlavsa, ki mu poosebno leže miniaturni kabineti in ki kot je Hauk Sendorf in drugi, so ustvarili izoblikovane karakterne like, ki so se vključili v salonsko komorno vzdušje. Teža večera je sponela na odličnem orkestru, ki ga je mojstrsko vodil veliki poznavalec Janáčkove glasbe dirigent Bohumil Gregor.

Puccinijeva opera La Boheme je bila ena izmed nešteti variant režijskih konceptov, ki se s sodobnimi prijemi uveljavljajo na evropskih odrih. Za razliko od znane Zeffirellijeve režije v Milanski Scali in dunajski Državni operi je režiser Ladislav Strouf v dopadljivi, velikepotezni scenografiji Květoslava Bubenika poskrbel zlasti za izvirni vrvež v 2. dejanju. Vključil je tudi gledališko dvorano v dejanje, in odhajali skozi auditorij, ki je doživel visek v zaključni sceni, ko je skozi prate priokrnala v razsvetljeni dvorano godba na pihala in so izvajali zasuli gledalce s serpentinami in konfeti, kar je ustvarilo pravcato karnevalsko vzdušje.

Orkester je temperamentno vodil František Vajnar, dočim so pevci zlasti Miroslav Svejda kot Rudolf, Gabriela Benackova kot Mimi, Alena Mikova kot Musetta in drugi z lepimi glasovi in igralsko dobro oblikovanimi liki predstavili izvrstno galerijo opernih kreacij.

Pikova dama Ilijica Čajkovskega je bila velikopotezno uprizorjena v režiji Jijfija Hylasa in scenografiji Květoslava Bubenika. Zanimivost predstave so bili nekateri operni umetniki iz Gruzijske SSR, ki so gostovali ta večer. Spoznali smo avtentično glasbeno interpretacijo pod vodstvom mladega dirigenta Državnega akademskega Velikega gledališča v Moskvi Jurija Simonova. Z velikim poletom in z mnogimi prefinjenimi detajli je izoblikoval pestro paleto zvokov in melodij nesmrtnega Čajkovskega; pridružili so se mu čudovita Liza Gruzinke Ciliane Tatissilvove v vseh svojih zunanjih in notranjih globljinih pretresljivih lepoti. Hermand Gruzinica Nadaraja Anduladze z zmogljivostmi visokimi toni, od katerega pa bi smeli pričakovati, in igralsko izrazno več pričakovati, in končno mladi, stasiti Gruzinec Eldar Gicidze z izredno lepo in markantno vokalno glasovno interpretacijo kneza Delejkaja.

Med praskimi izvajalci naj omenim še Renčo Tucka kot grofa Tomsega, Jena Hlavso v vlogi Čekalinskoga, Libšo Marovo kot Pavlino in predvsem Ivano Mixovo v izvrstni vlogi stare grofice. Posebno pozornost je vzbudila lepa, sarmantna in glasovno ljubka Ivana Valentova kot Choe v pastirski igri, ki je bila sinovno vloga za ženske vloge v tako imenovanih klasičnih kostumih.

V ospredju zanimanja in spominkega vsta ostanja izvrstna uprizoritev Richarda Straussa opere A-EMIL FRELH

(Nadaljevanje na 8. strani)

25. JUBILEJNE
MEDNARODNE
POLETNE
KULTURNE
PRIREDITVE

DANES, 3. julija, ob 20.30
THE MASTERWORKS CHORALE,
SAN FRANCISCO ORCHESTRA,
ZDA
Vokalno - instrumentalni koncert

JUTRI, 4. julija, ob 20.30
BALETTI VECER
Théâtre du Silence, Francija

TORJE, 5. julija, ob 20.30
VEČER BAROČNIH SONAT ZA
FLAVTO IN CEMBALO
Duo Pahor - Slama, Trst

SREDA, 6. julija in
ČETRTEK, 7. julija, ob

SPREMEMBE NA JUGOSLOVANSKIH ŽITNIH POLJIH

Domače visokorodne sorte
zamenjale uvoženo pšenico

Doma vzgojene sorte se lepo uveljavljajo tudi v tujini

BEOGRAD, 3. julija. — V nekaterih jugoslovanskih žitnih poljih je potopila kombajni. V kratkem jih bo na delu več tisoč. Agromorfi, ki so se pred nedavnimi tožili, da bo suša hudo prizadela pšenico, sedaj zatrjujejo, da bo letina dobra, morda odlična. Zadnji dež naj bi bil dober vplival na razvoj zrna in zorenje. Toda pustimo uganjane in se vprašanja lotimo z druge strani.

V prvih letih po vojni so na jugoslovanskih žitnih poljih imeli ka: širše letine. S hektara so želi kvečjemu 17 stotov zrnja, le manjša suša pa je volila tako, da so želi 13 stotov. Dolgo let se je vlekla ta "sušna" doba. Danes pa dosega Jugoslavija tudi že svetovne rekorde in na isti površini naše žitne trikrat več žita, kot da je našela v prvih letih po osvoboditvi. Lanj so na primer na vojvodinskih žitnih poljih imeli po precej 50 stotov zrnja na hektar. In ker je bilo lanj "pod pšenico" nekaj nad 400 tisoč ha površin, je bila letina dobra, celo odlična. Res je, donos na družbenih posestih je večji kot na zasebnih, toda drža, da se Jugoslavija na tem področju uveljavlja in rine v sam svetovni vrh.

Vojvodinska prostranstva, posejana z žitom, so nekaj let bila pravi znanstveni laboratoriji. Zdeli so uvažati številne tujje domače sorte, ki dajo več zrnja. Najprej so začeli z italijanskimi visokorodnimi sortami, katerim so sledile francoske, mehiške, sovjetske it. druge sorte. Za temi so prišle domače sorte. In če so nekdo kmetje neradi sprejemali tovrstne novotarije, so pozneje radi sprejeli visokorodne vrste žit, ki so zamenjale stare. Danes

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Pri izpolnjevanju naloge vam ne manjkalo dinamičnosti. Ne kažite svoje ljubosumnosti.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Če se ukvarjate s trgovino, boste polni dobrih zamisli. V čustvenem pogledu bodite samoiniciativni.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Današnji dan bo uspešen za vse ustvarjalce. Rešitev neke družinske zadeve.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Bodite v očiščanju bolj neodvisni. Posavite se po robu ožjosti. V družini ne bo vse gladko.

LEV (od 22.7. do 22.8.) Danes se ne lotite dela, ki zahteva močno koncentracijo. Z ljubeznivo besedo boste več dosegli.

DEVICA (od 22.8. do 22.9.) Dopoldne boste delali v dokaj zmeđenih okoliščinah. Ne dovolite, da bi vas kdo omejeval v vaši svobodi.

TEHTNICA (od 22.9. do 22.10.) Zaupejte obljubam, ki niso bile dane tjavdan. Zadoščeno bo vašemu samoljublju.

SKORPIJON (od 22.10. do 22.11.) Ne izgubljajte časa z ljudmi, ki vam nič koristnega ne povedo. Zaradi živčnosti se ogibajte di skušnjam.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Imeli boste več možnosti, ki jih kar izkoristite. Prišlo bo do prijetnega srečanja.

KOZOROG (od 20.12. do 20.1.) Povečali boste svojo borbenost in si zagotovili uspeh. Nekatere izkušnje vam ne bodo koristile.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dan je primeren za kulturno dejavnost. S primernim razvedrilom boste pozabili na srčne bolečine.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Z lahko boste opravili težjo nalogo. Skušajte se razvedriti v krogu prijateljev.

RAZMERE V AVSTRO - OGRSKI IN ITALIJI

Leto 1916 - 1917 je v Avstro - Ogrski preteklo v znamenju občutnega pomanjkanja, posebno še v avstrijskih deželah. Ogrska je bila v tem oziru bogatejša, vendar niti kilogram živeža ni smel čez mejo brez dovoljenja. Začelo je primanjkovati vsakovrstnih surovin. Pri vsem potrošnem materialu so se začeli pojavljati "erzaci" (nadmestki): npr. vojaške obleke so izdelovali iz kopriv, čevlji so imeli lesene podplate, tekstila ni bilo, sladkor je postal redkost, moko, kruh, mast itd. se je lahko dobilo le na a-provizacijske karte. Tudi v drugih evropskih državah, zapletenih v vojno, ni bilo dosti bolje. Vojaki na frontah so bili utrjeni in razočarani. Prebivalstvo v zaledju je bilo nestrpno, sito nesreč in zato željno miru za vsako ceno. Vlado so to spoznale, zato so morale računati s posledicami. Diplomacija je mimo vojne hierarhije iskala poti za mirno rešitev, ker ni bilo znakov, še manj pa dokazov, da bi ena ali druga stran z vojno rešila sporna vprašanja.

Smrt avstrijskega cesarja in kralja Franca Jožefa 21. novembra 1916 je precej negativno vplivala na moralno -

Pismo iz Prage

(Nadaljevanje s 7. strani)

rianda na Naksu, ki pomeni izmen gledališki dogodek in umetniški vrh letošnje prške sezone. Izredno težka Straussova opera, v kateri se vsebinsko prepletajo razne zvrsti literature od grške mitologije, italijanske commedie dell'arte in baročne načikanosti, torej rafinirana zmes raznih stilov, ki jih je tudi komponist odel s prav tako rafinirano glasbeno govorico izredno težkih arij, recitativov, koloraturnih ekskluziv in tem z varijacijami. Vse te prvine, ki so se jim pridružile še tipične skladateljeve, zahtevajo zrele odlične in glasbene umetnike. Prški ansambel Narodnega divadla je imel izreden kader umetnikov za to težko nalogo, ki so jo zmogli v vseh podrobnostih. Seveda je blestela v vlogi primadone Ariadne skoraj nedosegljivo norveška gospejska sopranistka Ingrid Bjonerova. Njen voluminozen glas dominira s prečesto lepoto glasu in čudovito niansiranimi frazami. Nič čudnega, da jo vabijo za to vlogo tudi druga velika svetovna gledališča. Njej enakovredna je bila Jana Janasova, koloraturna izrednih vrst. Občudovali smo jo že v Carovni pisali kot kraljico čudnih atentatov proti noči, v vlogi Zerbine, ki je se bolj razkrila odlike ljube pojave, sproščene igre in mojskega vokalnega zvonjenja glasu. Kot Bachus je nastopil tenor velike dramatske zvočnosti Jiri Zahradnick. Ob njihovih nastopih človek zares osupne, kaj vse zmore človeški glas.

Zasluzni za visok umetniški dosežek so poleg imenovanih izrednih pevskih umetnikov tudi predstavitelji ostalih vlog, vsak po svoji raznolikosti kabinetskih figur, med katerimi se s podrobno karakterno fino odlikoval zlasti Jan Hlavsa v vlogi plesnega mojstra. Zares miniaturna umetnina, ki jih je bilo med izvajalci še več.

Omenili smo že mnenje prof. dr. Todorja Mišića, da dosežani dosežki še niso dokončni. Strokovnjak meni, da bodo v Vojevodini morali v kratkem doseči 60 stotov zrnja na hektar na družbenih posestih, manj 55 na zasebnih. To je veliki, vendar pa dosegljivi, seveda z ustrezno agrotehničnimi sredstvi in ob uporabi dobrega semena visokorodnih sort. Jugoslavija namreka skrbi površine žitnih polj in povečati kulturno industrijske rastline. Da bi ne bilo treba žita uvažati, je treba doseči visoke donose. Morda bodo te sorte to omogočile.

POSEBNA PONUDBA ZA MESECE

JUNI in JULIJ

ob nakupu BARVNEGA TV

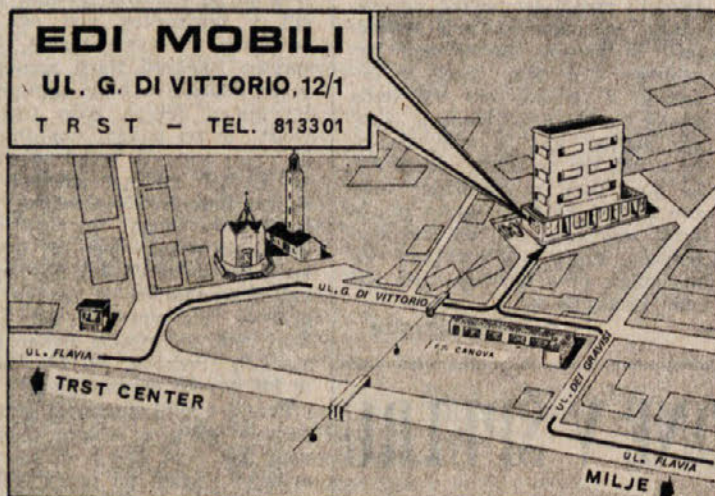
BREZPLAČNA TV NAROČNINA
ZA LETO 1977

Aldo Colja Kontovel 134 - tel. 225-471

BARVNI - CRNO-BELI - PRENOSNI TELEVIZORJI

TEHNIČNI SERVIS - POPRAVILA

VELIKA RAZSTAVA POHIŠTVA

Vse za sodobno opremo in stilno pohištvo - Izbrani artikli

KVALIFICIRANO OSEBJE ZA SERVIS IN GARANCIJO

UGODNE CENE!
Odkup rabljenega pohištva po ugodnih cenah

NOVA ČUDOVITA RAZSTAVA POHIŠTVA ZA KUHINJE

SPALNICE
DNEVNE SOBE
SPREJEMNICE
VHODI

NEDELJA, 3. JULIJA 1977

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

11.00 Maša in Nabozna oddaja

13.00 Kmetijska oddaja

18.15 DNEVNIK

18.15 Italij, simpatični Braccio di Ferro - risanke

18.30 Resnične zgodbe: Ratko in medved

19.05 Bella senz'anima - glasbeni oddaja

20.00 DNEVNIK

20.25 Nogomet: FINALE ZA ITALIJANSKI POKAL

22.20 RITRATTI DELLA METROPOLI - TV film

Ob zaključku DNEVNIK, Vremenska slika in Napoved programa za prihodnje dni

Drugi kanal

13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri

13.15 Ona druga nedelja

13.25 Neposredni športni prenosi

18.25 NAKIA: NESSUN LUOGO PER NASCONDERSI

Nekaj dni spoprijatelj z McIntoshu se NAKIA začne zanimati za preteklost tega svojega prijatelja in zve, da je Archie McIntosh dolgo let deloval v neki mafijki organizaciji iz katere se je izmotal. Toda njeno nekdanji tovariši mu tega ne odpušajo in le pogum, ki ga pokaže NAKIA, omogoči bivanju mafievca, da ubere novo pot...

19.15 Nogomet: PESCARA - ATALANTA

19.50 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.00 Nedelja sprint

20.40 C'era una volta...

21.55 DNEVNIK 2 - DOSSIER

Pred dnevi so v treh solah mesteca Nova Milanese našli sledove dioksina. Teh je bilo toliko, da so šole zaprli. To je upravičeno razburilo javno mnenje, kajti Nova Milanese ni bila vključena v področje, ki ga je zajel val dioksina. Primer lemeša se torej ne more smatrati za zaključeno. Ekipa dossier je odšla na kraj, da bi proučila zadevo, saj je minilo leto dni, odkar so na področju Sevele odkrili oblak strupa ki je zajel širše področje in se širi. Sedaj so zadevo proučili in rezultat obratuna ob letu dni bomo videli noči.

22.50 DNEVNIK 2 - Zadnje vesti

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

11.00 A. J. Cronin: Zveze gledajo z neba

12.00 Otroci sveta

12.30 Ljudje in zemlja

16.35 Pisanje svet

17.10 30. športno prvenstvo JLA

18.30 DEKLSKI MOST - film

20.00 Nogomet: ARGENTINA - JUGOSLAVIJA

21.50 RUBEŽNIKI - nadaljevanje

22.35 Osrednja proslava dneva borca v Ljubli

23.00 Dusan Džamonja

23.25 DNEVNIK

23.35 Športni pregled

Koper

19.30 Športno prvenstvo JLA

20.30 Nogomet: ARGENTINA - JUGOSLAVIJA

20.45 27. kanal

21.45 Sističa

22.15 BORBA ZA ALŽIR - film

Zagreb

12.00 Narodna glasba

13.30 JUGOSLAVIJA, DOBER DAN

17.10 Bela ladja

19.55 Nogomet: ARGENTINA - JUGOSLAVIJA

22.00 Stjepan Filipović

Svica

19.00 LA GRANDE MANOVRA

19.30 Glasbeno uživanje

20.50 Svet, v katerem živimo - ALASKA

21.15 Pričevanja

21.45 DNEVNIK

22.00 Prodajalec zvezd

23.00 Športna nedelja

24.00 DNEVNIK

PONEDELJEK, 4. JULIJA 1977

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 Jazz koncert: Sam Rivers Trio

13.30 DNEVNIK

13.45 Posebna oddaja iz parlamenta

18.15 Na ves glas - glasbeni oddaja

19.20 Rim Tin Tinove prigode

20.00 DNEVNIK

20.40 DIVJE POTI - film

Film "Divje poti" pripoveduje zgodbo nekoga, ki se je vrnil iz državljanske vojne k bratu, kolonistu in se odpravil na lov z mladenčcem, ki je napol Indijec in proti kateremu je tudi nekoliko sovražno razpoložen. Ko pa se vrne na lov, najde dom upuščen, vso družino pobito. Živa ostane le neka deklica, ki pa so jo opajali s seboj. Dolgi pet let bosta veterani in mladenček iskala deklico, ki jo bosta našla v New Mexicu, vendar...

22.55 PREPOVEDANEC

Seri: DNEVNIK, Danes v parlamentu

Drugi kanal

13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri

13.15 LEPA ITALIJA, BODI PRIJAZNA

18.15 Program za mladino: Ante, lapanski fan

18.45 Iz parlamenta in DNEVNIK 2 - Šport

18.55 Programi pristopanja k TV

19.10 Prijava Robina. Hoda proti osvojenemu šerifu

19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

Nadaljuje se program o aktualnostih z 20. Festivala dveh svetov. O tem govori Luciano Salce in Isabella Rossellini. Oddaja: 19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio

20.40 IL BORSACCHIOTTO

22.45 Videorec

Luciano Salce in Isabella Rossellini predstavljata: SPOLETO O CARA...

NEDELJA, 3. JULIJA 1977

TRST A

8.00, 12.00, 14.00, 19.00, 19.15

Poročila: 8.15 Dobro jutro: 8.30

Kmetijska oddaja: 9.00 Maša;

8.45 Vedri zvoki: 10.30 Danes običajno Straver; 11.15 Mladinski oder: "Ciprijanček"; 11.35 Na božna glasba; 12.15 Glasba po željah; 13.00 Naša gospa; 13.10 Slovenske ljudske pesmi; 13.35 Klasika, a ne preneso; 14.05 Operetna glasba; 14.35 Orkestri; 15.00 Nedeljsko popolno.

8.00, 12.00, 14.00, 19.00, 19.15

Poročila: 8.15 Dobro jutro: 8.30

Kmetijska oddaja: 9.00 Maša;

SPORT SPORT SPORT

TENIS V TEKMOVANJU POSAMEZNIKOV

Šved Bjorn Borg je osvojil prvo mesto v Wimbledonu

Amerikanec Connors mu je nudil močan odpor

LONDON, 2. — Wimbledonski teniški turnir se je lotus pri posa meznih končal z zmago šveda Bjorna Borga, ki je v finalu premagal Amerikanca Jimmyja Connorsa s 3:6, 6:2, 6:1, 5:7, 6:4.

Srečanje je bilo izredno izenače- no in sta imela še tik pred kon- cem dvoboja oba nasprotnika enake možnosti za zmago.

21-letni Borg je za to zmago prejel (poleg pokala) denarno na- gradno v višini 22 milijonov lir.

ATLETIKA

RAVENA, 2. — Giuliana Amici je postavila nov italijanski državni re- kord v metu kopja z znakom 56,28 m. Njen dosedanj italijanski rekord je bil 55,66 m.

Delovanje ZSSDI

TECAJ ZA TRENERJE - SKRIPTA

Od 13. do 17. t. m. bo v Ljub- lani intenziven tečaj za zamejske trenerje (udeležili se ga bodo tudi koroski Slovenci), ki bodo tako po- stali instruktorski. ZSSDI je prija- vilo 13 slušateljev za nogomet, po 7 pa za odbojko in namizni tenis. Vsi omenjeni tečajniki naj se čim- prej zgledajo na sedežu ZSSDI, da dvignejo skripto in se tako pripra- vijajo na teoretični del predavanj.

STAFETA MIMO SPOMENIKOV

Ob priliki mednarodnega parti- zanskega srečanja, ki bo 24. julija v Bazovici, bo ZSSDI organiziralo

KOLESTARSTVO

NA «TOUR DE FRANCE» Thureau zmagal še na eni etapi

PAU, 2. — Zahodni Nemec Die- trich Thureau si je danes zagotovil drugo etapo mednarodne kolesarske dirke «Tour de France». Na 253 km dolgi progi je tako še utrdil svojo prednost.

Po tej etapi je skupna lestvica naslednja:

1. Thureau (ZRN)	15.26'25"
2. Merckx (Bel.)	po 8"
3. Laurent (Fr.)	13"
4. Van Impe (Bel.)	14"
5. Charly Rouxel (Fr.)	16"
6. Joop Zoetemelk (Niz.)	18"
7. Bernard Thevenet (Fr.)	19"
8. Francisco Galdos (Sp.)	24"
9. Raymond Vilemiane (Fr.)	31"
10. Alain Meslet (Fr.)	32"
11. Kuiper (Niz.)	35"
12. Delisle (Fr.)	39"
13. Aja (Sp.)	1'57"
14. Andiano (Sp.)	7'27"
15. Pronk (Niz.)	7'27"

ATLETIKA

SZ — ZDA

SOČI, 2. — Po prvem dnevu med- narodnega atletskega srečanja v Sočiju vodijo Sovjeti proti Ameri- čanom s 102:97, Sovjetinje pa proti Američankam z 59:58.

NOGOMET

DAMASK, 2. — Tudi italijanska

vojaska nogometna reprezentanca ima sreče. V polfinalu svetovnega vojaškega nogometnega prvenstva, jo je Kuwait odpravil z rezultatom 1:0. S tem so za italijansko moštvo pokopani vsi upi za vstop v finale. Za tretje mesto se bo Italija spo- prijala s Francijo.

V tej skupini je na prvem mestu Kuwait, druga je Italija, sledijo pa še Sirija in Kamerun. Na čelu dru- ge skupine pa je Irak, kateremu si- dijo Francija, Zah. Nemčija in Ni- gerija.

—bs—

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Številne prireditve ob Dnevu borca

Osrednja manifestacija bo v ponedeljek dopoldne v Bertosi pri Rižani

Ob Dnevu borca bodo na Kopr- skem organizirali številne priredit- ve in proslave. Vrsta prireditev je bila že včeraj. Tako so se Pi- rančani zbrali na mestnem stadi- nu, kjer so v kulturnem sporedu sodelovali pihalni orkester, pevski zbor in folklorna skupina Val. Zve- čer pa je nastopil še vojaški an- sambel postojanske garnizije. Slo- vesnost so organizirali tudi v Izoli, kjer so v govorih v slovenščini in v italijansčini poudarili pomen praznika ter pripravili pester kul- turni spored. Na slovesnost so po- vabili tudi delegacijo nekdanjih borcev in političnih aktivistov iz zamejstva.

V Kopru so v počastitev prazni- ka organizirali včeraj popoldne na- stop pihalnega orkestra iz Trevi- sa, danes dopoldne ob desetih pa bo na Škofijah otvoritev nove osnov- ne šole, ki so jo zgradili s sredstvi samoprispevka občanov. Ob 19. bo tudi tradicionalno partizansko sre- čanje mladine in bivših borcev v Semedeli. Tudi tokrat so organiza- torji pripravili bogat kulturni spo- red in ljudsko rajanje. Osrednja prireditve ob Dnevu borca na Ko- prskem pa bo jutri, v ponedeljek, ob 9. uri v Bertosi pri Rižani. Naj- prej bo slovesna zaobljuba mladim- cev teritorialnih enot, nato pa bo- sta v kulturnem sporedu nastopila

kulturno umetniški društvi iz Pri- dora in Dekanov.

Vrsto slovesnosti priprevljajo tu- di na sosednjem področju Hrvaške Istre, včeraj so odprli v Buzetu v počastitev Titovih jubilejev in Dne- va borca pomemben gospodarski o- bjekt — novo pivovarno, ki bo za- poslila nad 170 delavcev. Vsekakor je to pomembna pridobitev za to pasivno občino, iz katere odhajajo številni občani na delo tudi na slo- vensko obalo.

L. O.

danes ob obali

KINO

KOPER: ob 18. in 20.30 italijanski: SCARAMOUCHE V VOJNI IN LJUBEZNI.

IZOLA: ob 18. in 20.30 ameriški: ZRELO.

ŠKOFIJE: ob 18. ameriški: POMA- GAJTE SERIFU.

SMARJE: ob 18. ameriški: DVA DETEKTIVA.

PIRAN: ob 18. in 20.30 francoski: SAM PROTI VSEM.

PORTOROŽ: ob 20.30 franc: VE- SELI REKRUTI.

DEZURNE TRGOVINE

V nedeljo dopoldne bosta dežurali v Izoli market Nanos v Pittonijevi ulici in Mestna tržnica na Krista- novem trgu.

ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA

Čez nedeljo je organizirana v zdravstvenih ustanovah vseh treh obalnih mest dneva in nočna zdrav- niška služba, prav tako pa bodo de- žurale tudi lekarnice.

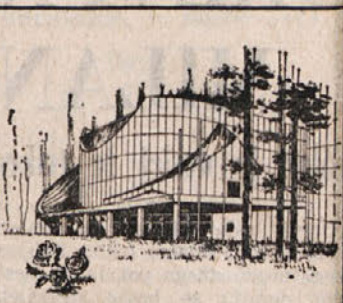
PIREDITVE

Škofije: ob 10. uri otvoritev nove osnovne šole.

Semedela: ob 19. uri partizansko srečanje ob Dnevu borca.

Tinjan: ob 14.30 mednarodni av- tocross.

Koper: ob 16. uri turnir mladim- skih nogometnih reprezentanc oba- le, Krasa in zamejstva.

AVDITORIJ PORTOROŽ

POLETNE PRIREDITVE '77

Predstave ob 20.30 (sončna ura)

1.7. Japonski nacionalni folklor- ni ansambel — nastopa 40- članski ansambel

5.7. Nastop zagrebškega ansam- bla «Lado» (Avditorij)

9.7. Verdi: Ples v maskah, na- stop Ljubljanske opere (Av- ditorij)

12.7. Karneval v Rio, izvaja juž- noameriški baletni ansam- bel «Brasillana»

18.7. «Bijelo dugme»

20.7. Ansambel Piatnicki iz ZS- SR z nastopom 100-članske- ga zbora in folklorne sku- pine (Avditorij)

23.7. Folklori ansambel «Tanec» iz Skopja (Avditorij)

27.7. Nacionalni in folklori an- sambel «Mexico» (Avditorij)

29.7. Pihalni orkester, folklori in zbor iz Pirana (Avditorij)

6.8. «Zlata roža '77» — spekta- kel «evergreen» melodij (Av- ditorij)

10.8. Nacionalni folklori ansam- bel «Senegal» (Avditorij)

13.8. Portoroška noč — glasbena revija

14.8. Portoroška noč — ognjemet

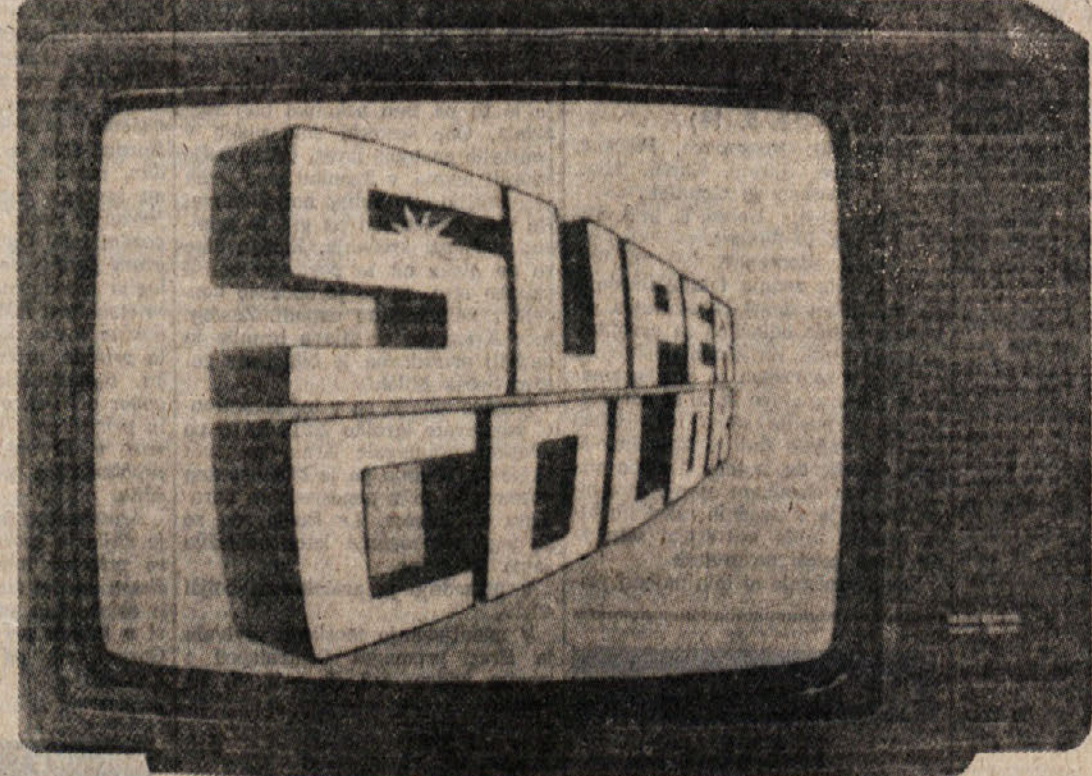
20.8. Ansambel «Tahiti» Avdi- torij

24.8. Ansambel «Columbia» Avdi- torij

Vstopnice v prodaji pri blagajni Avditorija. Rezervacije tel. (066) 73571 in 73090.

GRUNDIG

Samo 30.000 lir na mesec in BARVNI TV bo pri Vas doma!

Nudimo Vam «novi proizvod» ... z imenom EURO RATE

MAGAZZINI

GERBINI

TRST — UL. CIOTTO 8, TEL. 795309 — UL. ROSSETTI 6, TEL. 795313

